

PANGANDUS

Swedbank taganeb positsioonidelt

Nii Nordea kui ka Eesti suurim pank Swedbank kasvasid mullu tublisti kasumit, Swedbank andis aga turuosa veidi käest. ▶6-7

RAHASÜST

8 miljonit painduvatele päikesepatareidele

Eesti-Austria ühise idufirma Crystalsoli juht Thomas Badegruber lubab saadud 8 miljoni-ga ettevaatlikult ümber käia, et seda jätkuks järgmise aasta lõpuni. ▶8-9

Äripäev

Neljapäev, 31. jaanuar 2013
nr 21 (4678) 2,50 eurot

↑ EUR/USD
1,3545

↓ USD/EUR
0,7384

↑ EUR/SEK
8,6115

↓ NordPool
35,50

↑ Euribor
0,376%

Lätti. Teine katse

▶ Majanduskriisi ajal Lätist lahkunud Eesti ettevõtjad üritavad nüüd uuesti lõunanaabrite juures kanda kinnitada. ▶4-5

LOGISTIKAFIRMA Via 3L teatas, et alustab taas tegevust Lätis. Ettevõtte juhi Elmer Maasi sõnul on firma varasema kogemuse võrra rikkam ja seetõttu loodetakse olla edukamad. FOTO: ANDRES HAABU

KASULIK

Turundaja abimees - kuulujutt

Kuigi kuulujuttu on raske kontrol- lida, teeb usaldus, mis sellise kon- taktiga saavutatakse, kuulujututu- runduse võimsaks tööriistaks. Ne- gatiivne kuulujutt võib ettevõtte ka tappa. ▶11

PANGANDUS

Finantstehingute maksul valus mõju

Finantstehingute maks jätkas va- lusa jälle Euroopa majandusse, näitab selle mõjude analüüs. Ette- võõtjatele tähendab uus maks ka- pitali hinna tõusu ja vähendaks in- vesteeringud 4%. ▶10

TÖÖSTUS

Jääksoojus tuleb enda heaks tööle panna

Ajal, mil firmasid kummitab üha rohkem vajadus kulusid kokku hoida, tasub tööstustootjatel ka- sutusele võtta seni kümnete tu- handete eurode eest korstnasse lennanud jääksoojus. ▶13

KOLUMN

Teenivad inimesed võiksid sissetulekust sõltuvate maksude asemel liikmemaksu tasuda.

Powerhouse'i konsultant Villy Paimets leiab, et siis oleks igaühele selge, mille eest ta maksab. ▶14

ÄRIPÄEV 31. jaanuar 2013

toimetaja Vilja Kiisler, tel 6670 150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

TEGIJA

Elmer Maas

astub Eesti turult sammu lõuna poole

Elmer Maasi juhitud logistikaettevõtte Via 3L on Lätis juba tegutsenud, aga kui kaupa väheks jäi, pakkis seal äri kokku. Nüüd on Lätis kõige kitsam aeg läbi ja on mõtet juba kogunenud kogemusega teisele ringile minna. Ta pole ka ainuke, mitugi teist ettevõtet on sama rada käi-

mas. Turg ikkagi kaks korda suurem kui siin, kultuur sarnane ja hea lähedal minna. Lisaks ei kaitse Läti nii kiivalt oma turgu kui näiteks Soome. Tõsi, mõnes vallas on see ka nagu kõik ajalukku, seda laadi bürokratia, korruptsioon ja kohtusüsteem on siin minevikuks saanud.

REPLIIK

Lennufirmade otsingud

Seni traditsioonilist ärimudelit järginud lennufirmad on asunud otsima uusi võimalusi ning võtavad eeskuju odavlennuettevõtetest. Lendajale tähendab see seda, et tuleb olla senisest palju tähelepanelikum ja teadlikum, sest piletit ostes tuleb jälgida eri klasse.

FINNAIR on näiteks teatanud, et otsib odavama ärikontseptsiooniga partnerit, kes aitaks vähendada Euroopa liinidel teenitavat kahjumit.

PÄEVA FAKT

37

PROTSENTI tõusis jaanuaris mulluse reguleeritud elektrimüügihinnaga võrreldes börsielekttri hind aastaga. Elektri keskmine hind oli NordPoolSpoti andmetel Eesti hinnapiirkonnas jaanuaris 41,77 eurot MWh.

AJALOO ILU

Euroala töötuse rekordid

31. jaanuaril 2012 avalikustatud Eurostati andmetel tõusis euroala 17 liikmesriigi töötus 2011. aasta lõpus 10,4 protsendini ehk rekordtasemele. **Hetkeseis.** Eurostati viimastel andmetel kasvas töötus euroalal novembris 11,8%-le oktoobri 11,7 protsendilt, ELis tervikuna püsis töötus oktoobriga võrreldes samal 10,7% tasemel.

HOMME

Miks Eesti ettevõtjad Ukrainast lahkuvad?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Kõik katsed saada teada tõde VEB Fondi asjus on head

Äripäeval on hea meel, et riigikogu otsustas moodustada VEB Fondiga seoses Eesti Pangas avastatud valeandmetega dokumendi juhtumi uurimiseks erikomisjoni.

Otsusel on mitu plussi. Esiteks aitab komisjoni loomine hoida VEB Fondi teemat päevakajalisena. On olnud hulk mõjukaid inimesi eesotsas endiste keskpanga juhtide Siim Kallase ja Vahur Krafti ning Reformierakonna tipp-poliitikutega, kes on soovinud, et see teema kaoks jäädavalt unustusteholma. Aastaid õnnestuski seda teemat n-ö tappa.

Pöörde kogu juhtumisse tõi Eesti Panga uus juhtkond, kes otsustas tuua selgust VEB Fondis toimunud. Kui varem said Reformierakonna liidrid VEB Fondi teemal küsimusi esitanud ajakirjanikke ja võlausaldajatest ettevõtjaid naeruvääristada või sildistada, siis pärast auditi tulemuste avaldamist pidid nad suhtumist muutma.

Tänu keskpanga tehtud auditile ja nende tulemuste avaldamisele selgus, et varasemad vandenõuteoreetikutud rääkisid õigust ning VEB Fondi teemal tõde kuulutanud keskpanga osutus valeinfo avaldajaks. See oli ka põhjus, miks Eesti Panga president Ardo Hansson astus pretsedenditu sammu – ta palus Eesti Panga nimel valeandmeid sisaldanud dokumendi koostamise pärast vabandust. Hansson lohus VEB Fondi ümbritsenud vaikimismüüri ning riigikogu erikomisjoni töö eesmärk võiks olla panna asjaosalised tollastest sündmustest rääkima.

Kahtlusest piisab. On väidetud, et VEB Fondis toimunu uurimine pole mõistlik, sest tagantjärele on keeruline mõista 1990. alguse olukorda. Uurimiskomisjoni polevat mõtet moodustada, sest selle motiivid võivad olla poliitilised ja selguse saamise asemel külvata

Uurimiskomisjoni loomine aitab hoida VEB Fondi teemat päevakajaliseks.

uut segadust. Samuti on öeldud, et kuna riik ei saanud Vahur Krafti allkirja kandvast ebaõigeid andmeid sisaldavast dokumendist kahju, siis polegi see teema enam oluline.

Me ei peaks VEB Fondi juhtumi tagamaade väljaselgitamisel lähtuma sellest, kas riik sai kahju või mitte. Piisab kahtlusest, et keegi sai tänu sellele valeandmete esitamisele suurt kasu. Seetõttu tuleks vähemalt üritada teha kõik, et tollel ajal toimus selgust saada.

Laiem tähendus. Eesti Pangas valeandmetega varustatud dokumendi tulemusena loovutati Vene firmale TSL International 32,3 miljoni dollari suurune nõue, mis oli tegelikult alusetu, kuid mis õnnestus realiseerida. Sellised eksimused ei toimu juhuslikult ja on naiivne arvata, et selline viga saab tekkida konkreetse motiivi või plaanita.

TSL Internationali esindajal, Venemaa hili-semal viinaärimehel Aleksander Matil pidid Eesti Pangas olema mõjukad abilised, et selline “eksimus” keskpanga dokumenti kirjutati. Seetõttu ongi oluline saada selgust, kes olid valeandmete esitamisega seotud. See kinnitab või võtab päevakorrast mitmed kahtlused.

VEB Fondil on palju laiema tähenduse kui üks valeandmeid sisaldanud dokument, kuhu 0 asemele kirjutati 32,3 miljonit dollarit. Ajakirjanik Priit Hõbemägi ütles laupäeval Kuku raadio “Keskpäevatunnis”, et VEB Fond näitab, kas praegune poliitiline eliit suudab kunagised luukered kappidest välja visata. Vabatahtlikult seda ei tehta ja just seetõttu on VEB Fondis toimunu kohta küsimuste väsimatu ja kohati tüütuna näiv esitamine oluline.

Loe Äripäevast

ARVAMUSLUGU “VEB Fondi uurimiskomisjonil seisab ees keeruline tööotsing” tänases lehes lk 15

21. veebruaril ilmub Äripäevas kiiresti arenevate Eesti väikeettevõtete edetabel

Reklaamipinda saab broneerida ja algmaterjale esitada **11. veebruarini**
Valmisreklaamid esitada hiljemalt **14. veebruariks**

Gaselli TOP

Lisainfo ja reklaami tellimine: Kadri Rand
kadri.rand@aripaev.ee, tel 667 0369, faks 667 0200

Äripäev

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 • 24 h
Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis: www.hiromantia.eu

Äripäeva käsiraamat
teadjalt tegijale
kasiraamat.aripaev.ee

oscarrehvid

www.oscarrehvid.ee

Partner, keda võib usaldada!

• Rehvide vahetus ja remont
• Rehvihohtell
• Vanarehvide kogumine

Tallinn, Pärnu, Tartu, Rakvere

ÜTLES

» Tiina Shein: Kuulujututurundus on loomulik ja usutav vaid juhul, kui inimene on toote või teenusega rahul ja tunneb vajadust sellest teistele rääkida.

Turundusspetsialist tõhusa turundusstrateegia ohtlikest omadustest. LOE LAHEMALT LK 11

31. jaanuar 2013 ÄRIPÄEV

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

Eraisikul paketi trahvi vastu lihtsam vaielda. Suurus võib olla ebamõistlik

AIRA TAMMEMÄE
aira.tammemae@aripaev.ee

EMT tähtajaliste pakettide ennetähtaegse lõpetamise tasu küüinib 900 euron, kui summa tundub ebaõiglane, saab eraisik abi tarbijakaitseametist. Äriklient peab seevastu suure trahvinõude vaidlustamiseks kohtusse pöörduma, kirjutas Äripäeva teemaveeb Best Sales.

EMT kinnitusele pole trahvi suurus tingitud jõupositsioonil oleva Apple'i ja EMT vahelisest lepingust.

Tarbijapoliitika ja avalike suhete osakonna juhataja Hanna Turetski sõnul sõltub palju konkreetsest lepingust: "Kui leping on sellisel allkirjastatud, tuleb sellega ka arvestada. Vaidluste lahendamiseks tuleb juriidilisel isikul pöörduda kohtu poole."

Vähendamist saab nõuda. Turetski sõnul saab ennetähtaegsel lepingu lõpetamisel leppetrahvi nõuda vaid siis, kui see on lepingus kirjas, ning selle vähendamist saab nõuda, kui see on ebamõistlikult suur. "Leppetrahvi vähendamist saab nõuda eelkõige siis, kui rikkumine ja kokkulepitud trahvisumma ei ole omavahel vastavuses," andis ta lootust lepingu vaidlustada.

EMT teenindusdirektori Age Vanajuure sõnul EMT-l seoses käitlustasuga kohtuprotsesse käimas ei ole. "On olnud üksikuid menetlusi tarbijakaitseametis, kuid need on pigem lahenedud meie positiivselt või oleme koostöös kliendiga leidnud tekkinud probleemile vastastikku sobiliku lahenduse," tõdes ta.

Tasuga mingeid kulusid ei kaeta. Advokaadibüroo Alternat partner, kohtuvaidluste spetsialist vandeadvokaat Siret Siilbek rõhutas samuti, et ärikliendid peavad oma õiguste eest ise seisma – pöörduma vaidlustamise soovi korral pretensiooniga EMT poole ning vajadusel kohtusse.

"Isegi juhul, kui trahv on kliendiga eraldi läbi räägitud ja lepingutingimustes fikseeritud, võib selline trahv kõiki asjaolusid arvestades olla ebamõistlikult suur ning tasuks taotleda kohtult trahvi vähendamist. Kui tingimust eraldi läbi ei räägitud, võib tugineda ebamõistlikult suurt leppetrahvi sätestava tüüptingimuse tühisusele. Argumenteerimisel saaks muu hulgas kasutada EMT infotelefonilt jagatud teavet, et tegelikult selle käitlustasuga mingeid kulusid ei kaetagi," rääkis Siilbek.

Just nii vastati Best Salesi küsimusele EMT infotelefonilt.

EMT tingimuste järgi võidak-

IPHONE'i omandamine võib kliendile küll palju elevust tekitada, kuid järelmaksuga ostes peab arvestama ka lepingu tingimustega. FOTO: VEIKO TÖKMAN

Ä KOMMENTAAR Odavam on kohe välja osta

HEITI KENDER,
Apple'i ametliku edasimüüja Valge Klaar OÜ omanik ja EMT klient

Eks EMTga lepingu sõlmiv klient peaks teadma, millega ta ennast seob. Igal juhul on odavam lukuvaba iPhone kohe välja osta. Näiteks aastavärgi iPhone'i turuhind on umbes 599 eurot. Iga uue mudeli turule tulek langetab vanema mudeli hinda 100 euro võrra. Samas tekib EMT-l telefoni müües garantiikohustus.

se käitlustasuga rakendada ka juhul, kui klient soovib jääda edasi EMT võrku, kuid valida mõne muu paketi. "Paketivahetust on võimalik teha käsitlustasuta sõltuvalt konkreetsest lepingust kliendiga. Sel juhul tähtsajaline kohustus säilib. Tõsi, seda küll mitte kõikide pakettide puhul," selgitas teenindusdirektor.

EMT püüab paidlik olla. Mida siis üldse saab teha olukorras, kus EMT kliendil ei ole võimalik enam teenuseid kasutada? Näiteks siirdutakse elama teise riiki või on põhjuseks sissetuleku puudumine.

"Proovime leida lahenduse vastavalt konkreetsele kliendile ja situatsioonile. Teatud juhul lubame lepingu peatada, või siis soovitame kliendil leida isik, kelle nimele pakett ümber vormistada. Võlgu jäämisel rakendub tavapärase võlamenetlus. Makseraskuste tekkimisel oleme olnud paindlikud, teeme maksegraafikuid ja aitame klientidel oma võlgu ajatada," vastas Vanajuur.

Äripäev teenis miljoni kasumit

ASi Äripäev eelmise aasta tegevuskasum (EBITDA) oli 10,2 miljoni eurose müügitulu juures 1,02 miljonit eurot ja tegevusrentaablus 10%.

Võrreldes aasta varasemaga kasvas käive 21% ja tegevuskasum 0,46 miljoni euro võrra.

Äripäeva peadirektori asetäitja Toomas Truuverki sõnul võib keerulistes turuoludes saavutatud tulemust lugeda kor-daminekuks, kuigi eelarvelised eesmärgid jäid täitmata. "Eriti rahul võib olla reklaamikäibe kasvuga 13% ajal, mil lehtede ja

interneti reklaami koondturumaht püsis 2011. aastaga võrreldes samal tasemel," lisas ta.

"Positiivsele poolele võib kanda tellitavate väljaannete tiraažide langustrendi mürdmise aasta keskel," märkis ta.

ARIPAEV.EE

Baltic Investments Oy – Sinu kindel partner firmamajanduses

- Juhatusel liikme rent
- Likvideerimine
- Pankrotimenetlus
- Firmade ost-müük

BALTIC
INVESTMENTS

Tel 5630 1170, info@likvideerimine.org
www.likvideerimine.org

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla missiooniks on Eesti elanikkonna ja tervishoiusüsteemi arstliku turvalisuse tagamine paljuprofilise akuutravi haiglane, õppe-, teadus- ja arendustöö eestvedamine meditsiinis ja tervishoius. Regionaalhaigla koosneb anestesioloogia-, diagnostika-, kirurgia-, psühhiaatria-, sisehaiguste, onkoloogia- ja hematoloogia ning järelravi kliinikut. Meie korpused asuvad Mustamäel, Hiilul, Seewaldis, Pelgulinna ja Kosel. Regionaalhaiglas töötab üle 3500 töötaja.

Regionaalhaigla

Regionaalhaigla korraldab konkursi JUHATUSE ESIMEHE ametikohale

Nõudmised kandidaadile:

- magistrikraad või sellega võrdsustatud kõrgharidus (soovitavalt tervishoiualane või majandusalane);
- suure organisatsiooni (vähemalt 500 töötajat) tipptasemel vähemalt viieaastane juhtimise kogemus;
- strateegia ning investeerimisprojektide planeerimise ja elluviimise oskus/kogemus;
- hea suhtlemisoskus ja avaliku esinemise oskus;
- meeskonnatööle orienteeritus;
- väga hea eesti keele oskus kõnes ja kirjas;
- vähemalt heal tasemel inglise keele ja suhtlustasemel vene keele oskus.

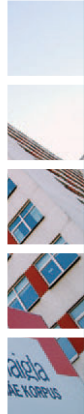
Kandideerimisavaldused esitada hiljemalt 22. veebruaril 2013.a. kell 12.00 elektrooniliselt e-maili teel aadressile aivi.karu@regionaalhaigla.ee või paberil (suletud ümbrikus ja märksõnaga „juhatuse esimehe konkurss“) Regionaalhaigla kanteleisse J. Sütiste tee 19 Tallinnas.

Motiveeritud kandideerimisavaldus peab sisaldama palgasoovi ning avaldusele tuleb lisada kandidaadi CV, haridust tõendava dokumendi koopia ja lühivisioon (kuni 5 lk) Regionaalhaigla arengust järgmise 5 aasta jooksul.

Juhatusel esimehe konkursi kohta jagab kandideerida soovijatele lisainformatsiooni nõukogu assistent Aivi Karu (tel 617 1448).

Juhatusel esimees valitakse ametisse viieks aastaks.

www.regionaalhaigla.ee

ÄRIPÄEV 31. jaanuar 2013

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

Priit Prints: Keegi kunagi ütles, et kui tahad Läti turul edukas olla, siis tuleb lihtsalt algusest peale kõik õigesti teha. Lihtne öelda, raske teha.

20 aastat Lätis tegutsenud Mecro ASi tegevjuht Läti turul tegutsemisest.

ETTEVÕTLUS

Läti turg tõmbab taas Eesti ettevõtjat. Bürookraatia vaevab

A KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Eesti ettevõtte on hakanud taas huvituma Läti turule sisenemisest, kuid majanduskriisiga kaasnenud hirmu tõttu tehakse laienemisklaan ettevaatlikult.

Sel nädalal teatas logistikaettevõtte AS Via 3L Läti laienemisest. Tegevust alustas AS Via 3L Lätis, mis pakub Lätis logistika täiusteenuse lahendusi. Varem, 2008. aastal, lõunanaabrite juures alustanud Via 3L lõpetas seal tegevuse aasta hiljem kaubavõrgude järsu vähenemise tõttu. Ettevõtte juht Elmer Maas ütles Äripäeva teemaveebile logistikauudised.ee, et otsus taas Läti minna arenes viimase paari aasta jooksul.

“Oleme uuesti alustades varasema kogemuse võrra rikkamad ja usume, et konservatiivse lähendamise korral oleme seekord edukad,” märkis Maas.

Möödunud aastal laienes Läti teinegi Eesti logistikafirma CF&S, mille Läti haru omandas Leedu ettevõtte Transekspedicija tütarfirma. Tehinguga sai CF&S Lätist kohaliku turu üks suurimaid logistikafirmasid. 2005. aastast Lätis tegutseva ettevõtte juhi Kuno Väina sõnul tasub praegu igal juhul Läti turule minna.

“Eesti turg on ahtakene ja kui vähegi pretensioonikad ettevõtteid midagi teha tahavad, on samm üks see, et nad laienevad. Läti turg, mis on

peaaegu kaks korda suurem kui Eesti turg, on õige koht, kus seda teha. Seda enam, et nad on ju meie külje all,” rääkis Väin.

Väinaga oli päri ka ligi 20 aastat Lätis tegutsenud Mecro ASi tegevjuht Priit Prints: “Kui eestlased tahavad mingisugustki äri teha, siis nad peaks vaatama vähe laiemalt, ka Läti ja Leedu poole.” Printsi sõnul ei erine sealne olukord Eestist, kuna Baltimaade turud arenevad ühes rütmis.

“Keegi kunagi ütles, et kui tahad Läti turul edukas olla, siis tuleb lihtsalt algusest peale kõik õigesti teha. Lihtne öelda, raske teha, kuid oleme siiski nende väheste Eesti ettevõtete hulgas, kes on oma äri Lätis ja Leedus kasumlikult kasvatanud,” ütles Prints möödunud aasta lõpus Äripäeva teemaveebile kaubandus.ee

Läti majandus paraneb. SEB Läti juhatuse liige ja ettevõtete pangandusvaldkonna juht Indrek Julge tõdes, et majanduskeskkond Lätis üha paraneb ning on juba praegu piisavalt hea, et Eesti ettevõtetel tasuks sinna laieneda.

Julge sõnul on Läti hea valik esimeseks välisturaks, kuhu suunduda, sest kultuuriline keskkond, rahvuslikud eripärad ja turg on sarnased.

“Kui Eestist laienema hakata, siis väga palju valikut ei ole, sõltub ärispetsiifikast. Kui oled väga kõva oskusteabega tehnika või IT-vallas, siis on võimalik ka Soome kaudu Skandinaaviasse murda.

Kui oled teistpidi spetsiifikaga, mis oleks Venemaa turule huvitavam, siis võib ka sinna minna, aga kui tahad sellise Balti riikide mudelina lihtsalt ja orgaaniliselt kasvada, siis Läti on kindlas-

A Kommentaar
Läti on atraktiivne
Vene investorileINDREK JULGE
SEB Läti juhatuse liige ja ettevõtete
panganduse valdkonna juht

Eestit ja Lätit eristab veidi see, et Läti tundub idast tulevate investorile oluliselt atraktiivsem kui Eestis. Vene keele oskus on siin üldiselt parem ja lähiaja loos ei ole selliseid riikidevahelisi tüliõunu, nagu oli meil pronkssõduri juhtum. Seetõttu on vene investorite huvi kohalike investeringute tegemiste vastu väga suur, seda on tunda. Kui vaadata linnas ringi, siis on Vene numbriga autosid väga palju.

Kui valida, kas laieneda Soome või Lätti, siis arvan, et Lätti on lihtsam tulla. Läti kaitseb oma turgu eestlase eest natukene vähem kui Soome. Soome on idast tulevatele ettevõtjatele kindlasti väga palju huvitavaid reegleid välja mõelnud, mis sealset tegutsemist raskendab.

Kui vaadata makromajandusliku poole pealt, siis on Lätis küll järjest paremaks läinud ja võib öelda, et ka järgmine aasta on hea. Üle 90protsendilise tõenäosusega võib praegu öelda, et minnakse üle eurole. Eestlaste jaoks kaob seega ära üks täiendav kulu – eraldi valuuta käsitlemine.

CF&S LATVIA juht Kuno Väin nentis, et Lätis on küll majanduslikult keerulisem kui Eestis, aga oleme Eestis kõik need etapid tegelikult juba läbinud. FOTO: VEIKO TÖKMAN

”Kaardi pealt vaadates peeti küll loomulikuks, et võiks esmalt just Läti poole minna. Enamikule pole see aga edu toonud või olakse nullis – ollakse lihtsalt kohal. Selver ASI nõukogu esimees Andres Järving

SELVER AS-I nõukogu esimees Andres Järving on kindel, et lähiaastatel Lätti naasta ei tasu.

FOTO: RAUL MEE

ti kõige loogilisem ja lihtsam esimene samm,” selgitas Julge.

Teisalt tõdes ta, et Lätis on raskusi, mida Eestis enam ei kohta. Näiteks tõi ta välja bürokraatia. Samal arvamusel oli ka Kuno Väin. Ta märkis, et ettevõtlusvabadust ei ole Lätis nii palju kui Eestis ja asjaajamises on vähem nn euroopalikku mentaliteeti.

“Majanduslikult on keerulisem kui Eestis, aga me oleme Eestis kõik need etapid tegelikult juba läbinud, mis Lätit võib-olla alles ees ootavad,” sõnas Väin.

Minna tasub, aga ettevaatlikult. Kaks aastat Lätis elanud Julge sõnas, et tema hinnangul on Eesti ettevõtjasõbralikum juba seetõttu, et siin saab väga palju ära teha ID-kaardiga.

“ID-kaardiga võid internetis ettevõtte luua põhimõtteliselt paari minutiga. Lätis on digiallkirjastamine ja kogu see protsess alles ees,” lausus Julge. Ta lisas, et õigusmõistmissüsteemi ettearvamus võib ettevõtja kohati ära hirmutada, samuti mainis ta korruptsiooni.

Siiski soovitab Väin kõigil neil ettevõtjatel, kes majanduskriisi ajal Lätist lahkusid, kaaluda sinna naasmist, kuid teha seda ettevaatlikult.

“See Läti mull oli tunduvalt suurem kui kuskil mujal. Need vitsad olid ikkagi väga valusad. See on teinud turu ja üleüldise majanduskeskkonna märksa ettevaatlikumaks ja kardetakse veel väga palju,” tõdes Väin. Tema hinnangul aga Läti turgu maha matta ei tasu, eriti kui Läti jätkab sama kurssi.

”Igal juhul tasub Läti turule minna. Julge hundi rind on rasvane. See ei ole küll lihtne, sest keegi ei oota meid punasel vaibal, et tore, et tulite ja leidsite aega tulla.

CF&S Latvia juht Kuno Väin

Eestlased on kõige rohkem kaotanud Lätis

Via 3Liga samal ajal Lätis tegevuse lõpetanud Selver ASI nõukogu esimees Andres Järving ütles, et Selver praegu Läti turule naasta ei plaani ning tema hinnangul ei tasu seda teha ka lähema paari aasta jooksul.

Selver on Lätis tegutsenud ja sealt ära tulnud. Kas teil on kavas sinna tagasi minna? Ei, praegu sellist plaani ei ole. Me oleme selle projekti külmutanud. Küll on meil aga seal vanast ajast alles mõni kinnistu, ent kuna turud on seal veel suhteliselt maas, siis me ei ole nendega midagi suurt teinud. Praegu sellist plaani esialgu ei ole.

Kas siis praegu ei ole hea aeg sinna tagasi minna? Ega ei ole. Need tulemused, mis sealt praegu tulevad, on nigelad. Kaubandus on rohkem üleinvesteeritud kui siin. Kuigi me räägime ka Eestis, et konkurents on väga ti-

hedaks läinud, on Eesti näitajad siiski praegu paremad.

Millal võiks uuesti tulla hea aeg Lätti laieneda? Nii prognoosida ei julge, aga läheb ikka veel aastaid.

Kas teate veel firmasid, kes on Lätist ära tulnud? Eks neid on sadu. Eesti kapital ongi kõige rohkem raha kaotanud Lätis. Kaardi pealt vaadates peeti küll loomulikuks, et võiks esmalt just Läti poole minna. Enamikule pole see aga edu toonud või olakse nullis – ollakse lihtsalt kohal. Turg on ikkagi keeruline. Minu teada on seal suurematest firmadest praktiliselt kõik käinud, kõik hulgikaubandusettevõtted, maaletoojad, alkoholimüüjad... Neid on hästi palju.

Mis Te arvate, miks nad Lätti minna tahtsid ja miks seal nii kehvasti läks? Lihtsalt maa-

kaart on silmade ees ja Läti tundub kõige loogilisem kohana, kuhu minna. Kõige lähemal ja paremini arusaadav, logistika on lihtsam. Oleks see raha pandud Soome-Skandinaavia suunas, siis oleks see ettevõtlus märksa tugevam. Need riskid ja karid, mis Lätis ootasid, olid arvatust märksa suuremad.

Kas praegu veel Soome tasuks minna? Igal ajal võib, lihtsalt töö on seal raskem, nõuab rohkem pingutusi, aga sa oled jällegi ka hiljem turul. Soome ja Skandinaavia oleks meile perspektiivsemad.

Selveril ei ole plaanis sinna minna? Ei ole, meie ettevõtte on küllalt väikesed võrreldes nende kettidega, mis seal on. Võib-olla jaekaubanduse tee ei oleks õige, aga mingisugused teised kaubad, kus on väikesemad mahud.

TULEMUSED

Swedbank
kaotab vaikselt
туруosa.Nordea tugevdas
positsiooniROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

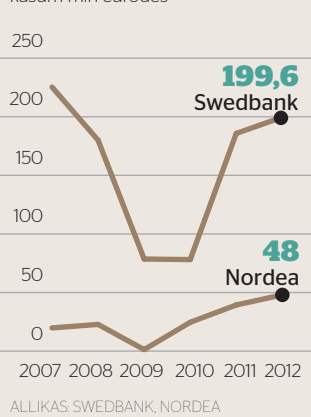
Eile tulemused avaldanud kahest suuremast pangast on Swedbank oma turuosa nii laenu- kui ka hoiustes kaotanud, Nordea seevastu on oma positsiooni tugevdanud. Kasumit kasvasid aga mõlemad pangad.

Swedbank Eesti mullune kasum kasvas aasta varasemaga võrreldes ligi 9%, 199 miljoni euroni. Nordea Eesti kasum oli 48 miljonit eurot ehk enam kui viiendiku võrra rohkem kui aasta varem.

Swedbanki Eesti juhi Priit Perensi sõnul paranes eelmisel aastal oluliselt laenuportfelli kvaliteet, samuti avaldasid pankadele teisel poolaastal survet madalad intressimäärad.

Swedbanki laenumaht kasvas 1% (62 miljonit eurot). Pärast esimese kvartali langust stabilisee-

Tulemused
Nordea kasvas 20%
Swed 10% võrra
kasum mln eurodes

ALLIKAS: SWEDBANK, NORDEA

rus laenuportfell teises kvartalis, kasvades ülejäänud aasta jooksul pisut, teatas pank. Swedbanki Eesti üksuse laenude turuosa aga aasta jooksul kahanes, olles aasta lõpu seisuga 39,8 protsenti võrreldes 40,3 protsendiga aasta varem.

Nordea Panga laenuportfell ulatus detsembri lõpus ligi 3,1 miljardi euroni, millest liisinguportfell moodustas 564 miljonit eurot. Ettevõtete laenu- ja liisinguportfell oli detsembri lõpus 1,9 miljardit eurot, olles varasema aastaga võrreldes kasvanud 11%. Erasisikute laenu- ja liisinguportfell kasvas aastases võrdluses 4%.

Nordea panga juht Vahur Kraft ütles, et pank tugevdas oma positsiooni hoiuste turul. Nordea panga hoiuste maht kasvas eelneva aastaga võrreldes 56%, ulatudes detsembri lõpuks ligi 1,3 miljardit euroni.

Swedbanki hoiuste maht kasvas 5 protsenti. Panga hoiuste turuosa oli aasta lõpus 44,9 protsenti. Tulud vähenesid Swedbankil kümnendiku võrra.

Langus tulenes peamiselt väiksemast puhas-

intressitulust madalamate baasintressimäärade tõttu. Vähenes ka täistööajaga töötajate arv 62 inimese võrra.

Swedbank ujutab investorid dividendidega üle. Kapitaliseerituse poolest Euroopa Liidu tugevuselt teine pank Swedbank teatas eile neljanda kvartali kasumi neljakordistamisest ning lubas maksta investoritele sel aastal 9,9 Rootsi krooni aktsia kohta dividende ehk kolmveerandi võrra enam kui aasta eest.

Arvestades aktsia 134,9 Rootsi kroonist sulgemishinda Stockholmi börsil tähendab see 7,3% dividenditootlust.

Baltimaade suurima panganduskontserni neljanda kvartali puhaskasum hüppas 965 miljonilt Rootsi kroonilt 4,34 miljardile kroonile, kuid suuresti mõjutas kasumi kasvu see, et 2011. aasta viimases kvartalis kirjutati Lätis maha 1,9 miljardi krooni eest firmaväärtust.

Kasum ületas uudisteagentuuri Bloomberg andmeil analüütikute keskmist 3,5 miljardi kroo-

SWEDBANK
Eesti juhi
Priit Perensi
sõnul paranes
eelmisel aastal
oluliselt
laenuportfelli
kvaliteet. Ka
tulid pankadele
kasuks
madalad int-
ressimäärad.

FOTO: ANDRES
HAABU

Eesti Energia müüs kaks kinnistut

Eesti Energia müüs avalikul enampakkumisel kaks Tallinna kinnistut, mille müügist saadud raha kavatseb ettevõtte investeerida põhitegevusse.

Eesti Energia müüs Laki 24 ja Kadaka tee 63 kinnistud. Müügipakkumisel osutus edukaimaks EFTEN Kinnisvarafond AS. Ühtlasi sõlmis Eesti Energia eile lepingu Raldon Arendus OÜga uue büroopinna rendiks aadressil Pärnu mnt 139e alates 2014. aasta lõpust.

"Eesti Energia tegutseb Tallinnas praegu viiel kontoripinnal. Kolimise eesmärk on tuua kõik ettevõtte töötajad ühte büroosse kokku. See parandab kindlasti firma töökeskkonda," kommenteeris kolimist Eesti

EESTI ENERGIA
peahoone
Laki tänav
24. Kuni uue
büroo valmi-
miseni jätkab
ettevõtte Laki
tänaval rentni-
kuna.

FOTO: TOOMAS
HUIK/POSTIMEES/
SCANPIXD

Energia kinnisvara direktor Urmas Uiboa.

Laki 24 ja Kadaka tee 63 kinnistute müügist teenitud tulu investeerib ettevõtte oma põhitegevusse.

"Kuna oleme otsustanud põ-

hitegevusest kõrvale jääva kinnisvara arendusse oma vahendeid mitte investeerida, siis hakame ka Pärnu mnt büroos tegutsema rentnikena," lisas Uiboa.

Eesti Energia uus Pärnu mnt

139e asuv büroo valmib 2014. aasta lõpus. Üürileping sõlmiti kümneaastase tähtajaga.

Pärnu mnt büroohoonesse, koondab ettevõtte seni Tallinnas erinevatel oma ja välistel üüripindadel asunud struktuuriüksused.

Kadaka tee 63 kinnistule jääb ka pärast uue pinna valmimist tegutsema Elektrilevi.

Eesti Energia poolt välja kuulutatud üüripäringule ligikaudu 7500 ruutmeetrise büroopinna leidmiseks laekus tähtajaks 17 pakkumist.

Hankel said lisaks hinnale otustavaks asukoht, parkimistingimused ning üldine vastavus Eesti Energia vajadustele.

ARIPAEV.EE

Elering plaanib
osta gaasivõrguALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Eleringi juhatuse esimehe Taavi Veskimägi sõnul on neil huvi osta gaasi põhivõrk. Kui müügihind jääb 50 miljoni euro lähedale, on firmal selleks raha olemas.

"Elering on 100% riigi äriühing. Gaasivõrgu omamine võiks olla laiem avalik huvi, ka tõuseks Eleringi kui ettevõtte väärtus," kommenteeris Veskimägi Eleringi ostuhoovi.

Gaasipõhivõrku finantseeritakse täielikult tariifist. Kui hal- lata gaasi- ja elektripõhivõrku, siis on võimalik seda teha ühe

organisatsiooni kaudu, lisas ta. "See oleks tarbijale odavam ning tõstaks varustuskindlust," märkis Veskimägi.

Eleringi juht ei osanud öelda, kui palju gaasi põhivõrgu omandamine maksma läheb. "See info ei ole avalikult saadaval. Võin tugineda sellele, mida olen kuulnud, et suurusjärg on 50 miljonit eurot." Ta toonitas, et ost ei ole veel kindel. "Sellest saab rääkida siis, kui teame, mis see maksab ja palju väärt on. Kui jutt käib 50 miljonist, siis me ei vaja riigi finantseerimist, vaid saame selle ise välja osta," märkis Veskimägi.

Nordea kasum kasvas seitse protsenti

Nordea grupi neljanda kvartali puhaskasum kasvas aastaga seitse protsenti tänu suuremale teenustasutulule, teatas pank.

Puhaskasum kavas 785 miljonilt eurolt 840 miljonile, ületades analüütikute 765 miljoni eurost ootust.

“Möödunud aastal oli meil Nordea Grupis rohkem kliente, rohkem kapitali ja suurem kasum kui eales varem,” kom-

menteeris tulemusi Nordea Grupi juhatuse esimees Christian Clausen.

Detsembris teatas pangajuht, et Nordea on kärpinud umbes seitse protsenti tööjõust, mis kuulub plaani vähendada tööjõudu kümnendiku võrra karmimate regulatsioonide täitmiseks.

Pank taaskinnitas dividendipoliitika, makstes 44 protsenti kasumist dividendideks.

Swedi krediitkaardiäri Balti riikides eriti tõhus

Kui Rootsis teenis Swedbank krediitkaartidel eelmisel aastal 64 miljonit Rootsi krooni puhasingressitulu, siis Balti riikides teenis pank sellelt 231 miljonit Rootsi krooni, selgus Swedbanki kvartaliaruandest.

Rootsis krediitkaartide puhasingressitulu aastaga ei kasvanud, kuid Balti riikides oli see kasv üheksa protsenti.

Rootsis moodustab kõikidest poeostudest kaardiga makstud tehingute arv 80 protsenti – see

on üks maailma kõrgemaid pangakaardikasutusi.

Ka Eestis on pangakaardiga tasumine levinud. Siin tehakse kõigist poemaksetest 55 protsenti pangakaardiga.

Lätis ja Leedus ei ole aga kaartide kasutamine nii levinud kui Eestis ja Rootsis – vastavalt 35 ja 20 protsenti.

Balti riikides on pangakaartide krediitmahud kahanenud, kuid sellest on saadud üle kasvunud kaarditehingutega.

”**Reaalma-
janduse
olukord
on ikka
veel nõrk
ning
nõudlus
laenude
järele on
endiselt
jõuetu.
Swedbanki
pangandus-
grupi juht
Michael Wolf**

nist prognoosi, milles ei osatud niivõrd tugeva intressitulu ja teenustasu tulu kasvu ning kulude kokkuhoiuga arvestada.

“Otsus tõsta dividendide väljamaksemäära toetub panga tugevale kasumiteenimise võimele ja madalale riskile, lisaks veel ka lähitulevikus prognoositavale madalale laenuõudlusele,” märkis panga juhatuse esimees Michael Wolf.

“Uue dividendipoliitikaga jätkame me panga kapitaliseerituse tõstmist, aga mitte nii kiiresti kui varem,” lisas ta.

Kui seni nägi Swedbanki dividendipoliitika ette 50% kasumi jagamist dividendideks, siis eilse ettepaneku järgi läheb jagamisele tervelt 80% möödunud aasta kasumist.

Swedbanki pangandusgrupi juht Michael Wolf ütles CNBC-le panga majandustulemusi kommenteerides, et majanduse taastumine on jätkuvalt vaevaline.

“Reaalmajanduse olukord on ikka veel nõrk ning nõudlus laenude järele onendiselt jõuetu,” ütles Wolf.

Välismaalased tegid möödunud aastal Tallinnas 2300 kinnisvaratehingut, mis on 15% enam kui aasta varem, analüüsis kinnisvarafirma 1Partner maa-ameti statistikat.

1Partner Kinnisvara Soome klientide maakleri Christian Ayreeri sõnul on peamised välismaalastest tehingute tegijad venelased ja soomlased ning aastaga kasvas nii ostjate kui ka müüjate arv kõikjal peale Pirita, kirjutatakse ehitusuudised.ee.

“Ise soomlasena kuulen oma kaasmaalastelt, et nad näevad Tallinna korteris hea tootlusega rahapaigutust. Otsitakse kesklinna pindasid, mille väärtus tõuseb ajaga ning mida oleks võimalik ka vahepeal välja üürida,” ütles Ayreer.

2012. aastal suurenes välismaalaste tehtud kinnisvaratehingute arv pea kõigis linnasades, millest enim, 43%, kasvas Nõmme ja 33% Põhja-Tallinna korteritehingute arv. Enim tehinguid tehti Lasnamäel.

EHITUSUUDISED.EE

Saku õlu läheb kallimaks

Saku Õlletehase müügidirektori Jaan Härmsi sõnul kerkivad sel aastal mitmed hinnad ja see mõjutab ka Saku õlle hinda.

Esmalt peab arvestama 5,3% suuruse aktsiisitõusuga. Sellele lisaks on oodata linnaste hinna tõusu 20%, nafta hinna tõusu 6%, pakkematerjalide hinna tõusu 3–5%. Toote omahind kerkib selle tulemusena 5–6% ja Saku õlle hind kerkib 2–3%

TOOSTUSUUDISED.EE

Aiamajade tootja alustas küttegaaranulite tootmist

Seni peamiselt freesprussist aiamaju ja liimpuitu tootnud AS Palmako alustas Kavastu tootmiskompleksis küttegaaranulite tootmist.

Palmako juhatuse esimehe Rain Raudsepa sõnul on puidugraanulid keskkonnasõbralik biokütus, mis sobib ettevõtte profiili ja väärtustega.

“Aiamajade ja liimpuidu tootmisest jäi järele palju hõõvli-laastu ja puiduklotse. Puidugraanulite tootmisega alustamine laseb meil ära kasutada tootmisest tekkivad puidujäätmed, millega vähendame transpor-

dikoormust tehase ümbruskonnas,” rääkis Raudsepp.

Graanulitehase tootmisvõimsus on 4,5 tonni tunnis, mis võimaldab aastamahuks kuni 30 000 tonni toodangut. Tooraineks kasutatakse hõõvli-laastu, kuiva saepuru ja puidu töötlemise käigus järelejäävaid klotse.

Peamiseks tooteks on 6 mm läbimõõduga Premium kvaliteediga küttegaaranulid, kuid tehase masinapark lubab toota ka 8 mm diameetriga graanuleid.

AS Palmako investeeris graanulitehase käivitamisse 2 miljonit eurot, ehitaja on AS Hekotek.

1997. aastal asutatud AS Palmako on Põhja-Euroopa juhtiv freesprussist aiamajade tootja ja Eesti juhtiv liimpuidu tootja ning eksportija.

Kahes tehases valmib üle 35 000 puitmaja ja ligi 30 000 kuupmeetrit liimpuittooteid aastas, mida turustatakse peamiselt Euroopas.

AS Palmako kuulub metsa- ja puidutööstuskontserni Lemeks, mille 22 tütar- ja sidusettevõtet annavad tööd üle 600-le inimesele Eestis, Lätis, Prantsusmaal ja Suurbritannias.

ARIPAEV.EE

**Gaselli
Kongress 2013**

Swissôtel Tallinnas 20. veebruaril

Peadpööritav edu ettevõtluses

09.30–10.00 Registreerimine ja hommikukohv

10.00–10.10 Tervitussõnad

Äripäeva peatoimetaja **MEELIS MANDEL**

10.10–10.30 Gaselli TOPi võitjate autasustamine

Äripäeva peatoimetaja **MEELIS MANDEL** ja Äripäeva aasta ärimees 2012 **OLEG OSSINOVSKI**

10.30–11.00 Kas gasellid on friigid või väljavalitud?

Juhtimiskonsultant **MARKO RILLO**

11.00–11.30 Milliseid võimalusi pakub turg gasellile?

Majandusanalüütik **MARIS LAURI**

11.30–12.00 Minu lugu. Õige valik ahvatlevate võimaluste vahel.

Pipedrive kaasasutaja ja koolitaja **URMAS PURDE**

12.00–12.30 Debatt: Kas poliitikas toimuv segab ettevõtlust?

Eesti poliitik ja ettevõtja **VALDO RANDPERE** ning Äripäeva juht ja ajakirjanik **IGOR RÔTOV**

12.30–13.30 Lõuna

13.30–14.00 Kuivõrd majanduskeskkond soosib gaselli?

Eesti Panga asepresident **MADIS MÜLLER**

14.00 – 14.30 Minu lugu. Teekond kasumisse.

Alexela Oili juht **AIN KUUSIK**

14.30 – 15.00 Minu lugu. Laienemise valusad õppetunnid.

Olympic Entertainment Groupi tegevjuht **MADIS JÄÄGER**

15.00 – 15.30 Minu lugu. Väikesest perefirmast rahvusvaheliseks ettevõtteks.

Büroomaailma omanik **JÜRI ROSS**

15.30 – 15.45 Lõpetamine

Soodushind jaanuaris registreerimisel kuni 31.01.13

179 eurot (km-ga 214,8 eurot).

Veebruari soodushind **189 eurot** (km-ga 226,8 eurot), kehtib registreerimisel 01.02.13–18.02.13.

Tavahind alates 19.02.13 on **229 eurot** (km-ga 274,8 eurot).

Registreerimine telefonil 6670 0411 või registreerimine@aripaev.ee

Projekti juht: Karit Jõgi, telefon 667 0304

Äripäev

CV KESKUS
KLIKKA END TÕULE

TEHNOLOOGIA

Eesti-Austria idufirma sai 8miljonilise süsti. Painduvad päikesepatareid

Ä ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Tallinna Tehnikaülikoolist välja kasvanud Austria-Eesti idufirma Crystalsol sõlmis kaheksa miljoni euro suuruse investeerimislepingu, et jätkata painduva päikesepatarei arendamist.

Crystalsoli juhi ja kaasaasutaja Thomas Badegruberi sõnul on nad väga õnnelikud, et selle raha said, sest selles tööstuses on seda raske saada. "Me käivitame pilootprojekti Eestis ja Austrias. Seda raha jätkub kuni 2014. aasta lõpuni, siis on meil ilmselt rohkem raha vaja. Meil on juba selleks mõned kliendid," ütles ta.

Badegruberi sõnul on nende eelis paindlik tootmisprotsess, mis võimaldab luua kliendi nõudmistele vastavat päikesepatareid. "Töötame jätkuvalt selle nimel, et ainulaadset poolläbipaistvat ja värvilist päikesepatareid oleks lihtsam hoonete fassaadidele ja katustele integreerida," märkis ta.

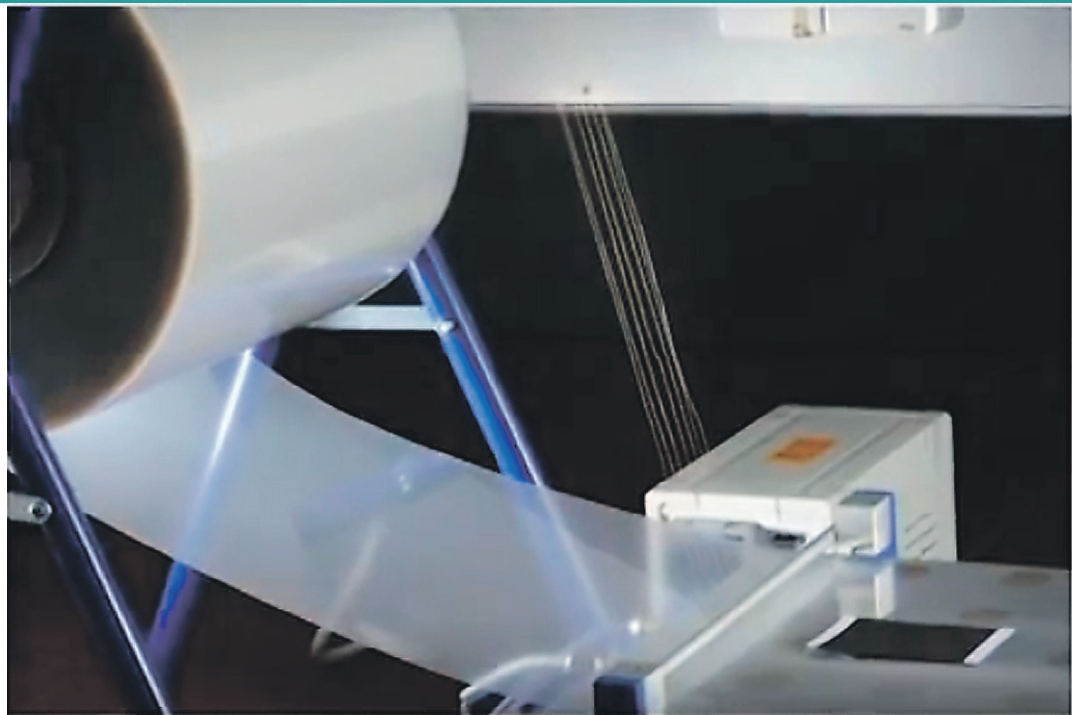
Eestis tegeletakse ainulaadse materjaliga. Badegruberi sõnul toodab ettevõtte Eestis ainulaadset valgust neelavat materjalikihti, mis on valmistatud kristallilisest pooljuhtpulist. Samuti arendatakse tehnoloogiat Eestis. Austrias jälle valmistab firma ainulaadset poolläbipaistvat värvilist päikesepatareid. "Nii oleme me kogu aeg tegutsenud," lisas ta.

Badegruberi sõnul on neil praegu Eestis 14 töötajat ja Austrias 11. "Viimase kolme aastaga oleme kasvanud nullist neljateistkümneni," võttis ta arengu kokku.

Ä Taust Riskifondid loodavad edule

Erakapitalil põhinev **ARAX CAPITAL PARTNERS** on Austrias tegutsev riskikapitaliettevõtte. Investeeringud on suunatud peamiselt innovatiivsetesse ja kasvule orienteeritud kõrg- ning biotehnoloogilistesse firmadesse.

CONOR VENTURE PARTNERS OY on Põhjamaades ja Balti riikides tegutsev riskikapitalifond, mis rahastab algaasis tehnoloogiaarendusprojekte.

Uue investeeringulepinguga seoses Crystal-sol kohe töötajaid juurde ei võta, ilmselt jääb see kaugemasse tulevikku. "Oluline on aru saada, et me peame raha mõistlikult kasutama," on Badegruber ettevaatlik. "Päikepaneeli tööstuses on toimumas suur konsolideerumine ja paljud firmad on raskustes. Peab kindel olema, et saadud rahaga jõuame nii kaugele kui võimalik."

Badegruberi sõnul investeeritakse pool saadud rahast Eestisse ja pool Austrias.

Austria firma tõi Eestisse see, et Tallinna Tehnikaülikoolis tehti arendustöid. "Me värbasime enda-

le TTÜst inimesi ja tahtsime nendega koostööd teha. Austrias me tegime ettevõtte selleks, et värvata häid insenere," selgitas ta. Tema sõnul on Austrias lihtsam kogemustega insenere värvata kui Eestist. Austria kõrval Saksamaal on päikesepatarei tööstuse kogemusega insenere.

Badegruberi sõnul kuulub väike osa ettevõttest endiselt TTÜ-le ja nendele arendajatele, kes töötavad välja seda tehnoloogiat, samuti on investorid juhtkond. Suur osa kuulub kolmele investorile: Energy Future Invest AS (EFI), mis on Norra riskikapitalifond, Conor Venture Partners Oy, mis on

KAADRID
Crystalsoli päikesepatareid tutvustavast reklaamfilmist. FOTO: CRYSTALSOL

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

27. veebruaril

LÄBIRÄÄKIMISED VÄLISTURGUDEL

Kuidas läbi nutika strateegia ja taktika saavutada parimaid tulemusi?

Koolitaja on **JAKOB SAKS**

Äripäev

Täpsem kava aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Koolituse hind on 349 eurot (+ km).
Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil **koolituskeskus@aripaev.ee**
või koduleheküljel **www.koolitus.aripaev.ee**

Põlevkivijääkidest võiks hakata elektrit tootma

Eesti Energia energiakaubanduse direktori Margus Valsi sõnul peaks Eestis uurima võimalusi põlevkivijääkidest energiat toota, kirjutas tootusuudised.ee.

"Uurima peaks seda, kas põlevkivijääkidest on võimalik toota elektrit või soojust," märkis Vals eile Tallinnas toimunud tooraineseminaril "Toorainete hinnariskid 2013. aastal".

Ta lisas, et 50 aasta jooksul on tekkinud põlevkivijääke 100 miljoni tonni ulatuses ning tegemist on ressursiga, mille kasutusvõimalusi peaks uurima.

Ühtlasi tõi Vals välja neli makromõjurit, mis lähitulevikus Eestis elektrienergia hinda mõjutada võiksid. Need on ELi heitme-kaubandus, riikidevahelised ülekandevõimsused (näiteks Estlink 2), veeldatud maagaasi ehk

EESTI Energia energiakaubanduse direktor Margus Vals näeb, et hinnad võivad alaneda. FOTO: RAUL MEE

LNG-terminali rajamine ning võimaliku tuumajaama rajamine Baltimaadesse.

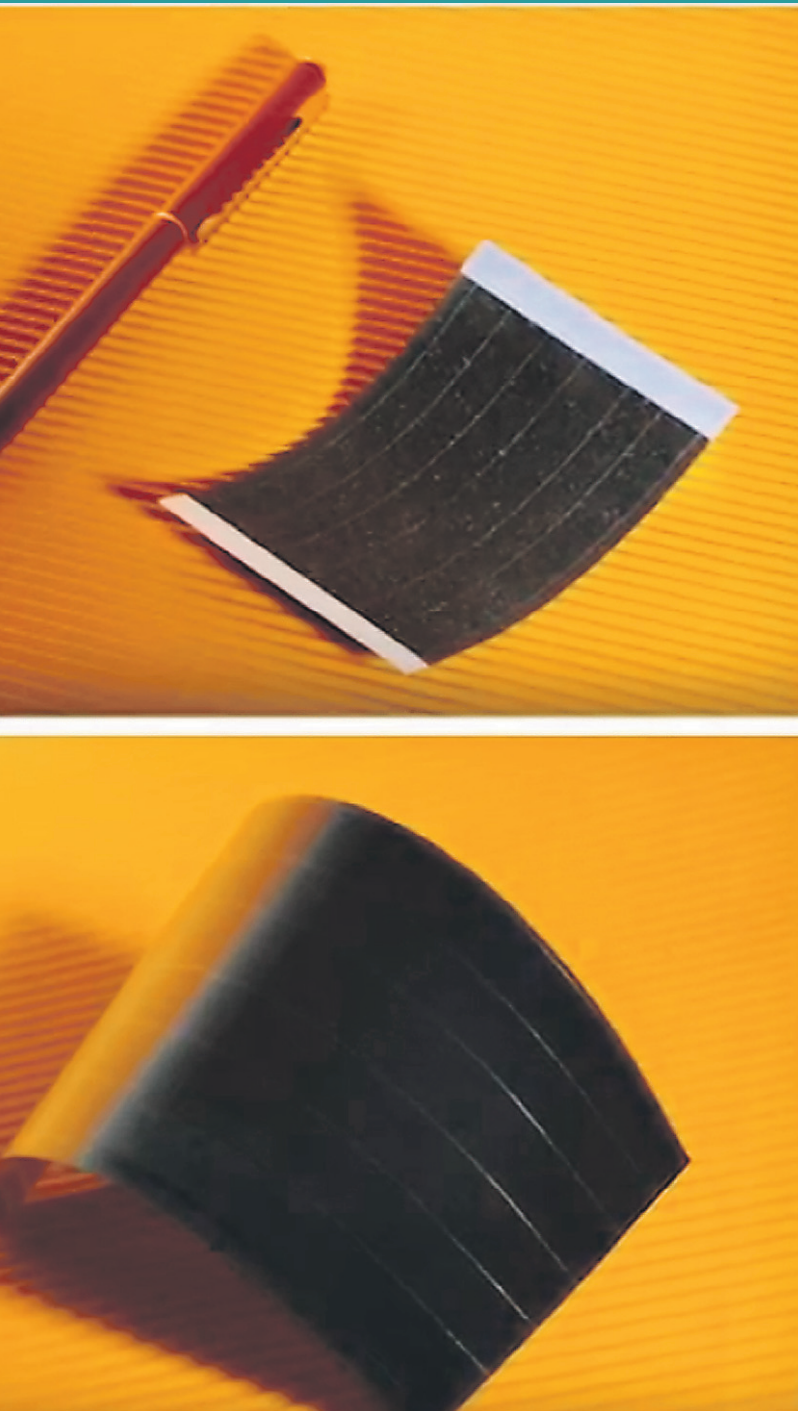
Eesti ja Soome merekaabli Estlink 2 puhul märkis Vals, et tänu sellele tulevad elektrienergia börsihinnad Eestis väga sarnased Soome hindadega.

"Hakkame sama jalga käima Soome hindadega," lisas Vals.

"Kindlasti on ka perioode, kus hind on madalam."

Samuti märkis Vals, et kui lähipiirkonda rajatakse LNG-terminal, mõjuks see energiasektorile hindu alandavalt. "Lääne-Euroopa gaasihinnad on veerandi võrra madalamad kui Baltimaades," märkis ta.

TOOTUSUUDISED.EE

Põhjamaades ja Balti riikides tegutsev riskikapitalifond ja erakapitalil põhinev ARAX Capital Partners, mis on Austrias tegutsev riskikapitaliettevõtte. Umbes 16% kuulub eestlastele ja ülejäänud välimaaalastele.

Lihtsad materjalid. Conori juhtivpartneri Jari Mieskoneni kinnitusel õnnestus neil Crystalsoli juhtivinvestorina sulgeda suuremahuline investeerimisring, et idufirma saaks jätkata tehnoloogia arendamist. "Kasutatakse vaid laialt levinud ja odavaid materjale. Samuti võimaldab investeering

kasutusele võtta uue tootmisliini, mis valmistab vastavalt kliendi soovile kindla kuju ja suurusega päikesepatarei tooriku, mida saab seejärel integreerida erinevatesse ehituselementidesse. Selle tehnoloogiaga on võimalik olulisel hulgal vähendada päikesepatareide paigalduskulusid," rääkis ta.

Uudne tehnoloogia on huvi tekitanud ettevõttes EDP Innovation, mis on Portugali energia-kontserni EDP (Energias de Portugal) tütarettevõtte. Koostöökokkulepe annab Portugali ettevõttele esimeste Crystalsoli päikesepatareide eelisuutõiguse mahu 200 MW.

Ä Mis on mis OÜ Crystalsol

JUHATUSSE kuuluvad austerlased Thomas Badegruber ja Wolfgang Ressler ning soomlane Timo Petteri Holopainen.

MÜÜGITULU oli 2011. aastal 935 000 eurot ja puhaskasum 397 900 eurot. Aasta varem saadi 30 000eurose müügitulu juures 217 000 eurot kahjumit.

ASUTAJATE ning aastail 2008–2011 olid osanike seas lisaks Tallinna Tehnikaülikoolile ka advokaadibüroo Sorainen ning OÜd AQR, Monotera ja Päikesepoiss. Eelmise aasta lõpu seisuga olid osanikud koondunud Austria firma Crystalsol GmbH taha.

CRYSTALSOL ASUTATI 2008. aastal Tallinna Tehnikaülikooli hargettevõtteks. Ettevõtte tehnoloogia ning patendiportfell tuginevad enam kui 30aastasele arendustööle professor Enn Mellikovi ja Dieter Meissneri uurimislaborites Eestis ja Austrias.

2009. AASTA AUGUSTIS sai Crystalsol 2,5 miljoni euro suuruse stardiinvesteeringu riskikapitalikonsortsiumilt, mille moodustasid investeerimisfondid Connor Venture Partners ja Energy Future Invest, kellega koos osalesid projektis ka riiklikud asutused.

PRAEGU toetavad Crystalsoli Austrian Research Promotion Agency (FFG), Austria Wirtschaftsservice (AWS), Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Klima- und Energiefonds, sihtasutus Archimedes, Technology Promotion Agency Vienna (ZIT).

TEO LT kasum jäi ootustele üksjagu alla

Ä RAIVO SORMUNEN
raivo.sormunen@aripaev.ee

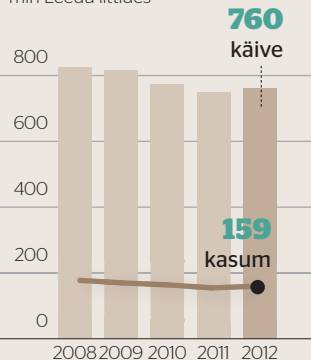
Leedu telekomifirma TEO LT neljanda kvartali käive ja kasum jäid analüütikute ootustele alla.

Balti börside ühe stabiilsema ja tugevama dividendimaksja käive kahanes eelmise aasta viimases kvartalis 3%, ulatudes 189,7 miljoni Leedu litini. LHV Pank ja Swedbank ootasid üksmeelselt, et telekomifirma käive langeb protsendi võrra ja jääb 192,9–193,4 miljoni liti juurde.

Märksa suurem erinevus võrreldes ootustega tuli aga sisse kasuminumbris. Kui LHV Pank ootas TEO LT kasumiks 40,5 miljonit ja Swedbank koguni 46,3 miljonit litti, siis tegelikult jäi kasumiks 35,52 miljonit litti (0,046 litti aktsia kohta) ehk 4,5% vähem kui aasta eest.

Ä Tulemused Tulemus paranes vaevumärgatavalt

TEO LT majandustulemused mln Leedu liittides

ALLIKAS: ETTEVÕTTE ARUANDED

Ka kulumieelne äriksam (EBITDA) tegi viimases kvartalis läbi sarnase languse (-4,9%), vajudes 75 miljonilt 71 miljonile litile.

Aastakasum suurenes. Aasta kokkuvõttes suutis telekomifirma aga kasumit suurendada 154,5 miljonilt 159,1 miljonile litile (0,205 liti aktsia kohta). Ka käive näitas aasta lõikes 1,4% suurust kasvu ja ulatus 760,1 miljoni litini.

Aastaid tagasi vaid kõneside pealt teeninud telekomifirma tulude struktuur on pidevas muutuses.

Mullu teeniti kõneside pealt vaid 46,7% tuludest (49,9% aasta eest). Internetiteenused andsid käibest 22,6%, andmeside 11,5%, IT-teenused 8,5% ja TV-teenused 7,5%.

Saku Õlletehase juhatuse esimees Margus Kastein

HINNASTAMISE PARIMAD PRAKTIKAD

Suure allahindlusega kauba müük pole eriline kunsttükk. Märksa keerulisem on hinnastada nii, et ettevõtte teeniks kasumit ja samal ajal tunnetaks ka kliendid, et nad on oma raha eest piisavalt väärtust saanud.

Hinnastamise konverentsil räägivad tuntud Eesti ettevõtete juhid ja turundusjuhid oma kogemustest hinnastamise valdkonnas. Lisaks neile pakub maailmakogemust Briti konsultant ja paljude hinnastamisteemaliste raamatute autor Harry MacDivitt.

KAVA:

- 09:30 – 11:00** Väärtuspõhine hinnakujundus.
- 11:00 – 11:30** Kohvipaus
- 11:30 – 12:00** Hinnastamise parimad praktikad commodity valdkonnas. Eesti Energia jaeäri turundusdirektor Ranno Pajuri.
- 12:00 – 12:30** Hinnastamise parimad praktikad telekomi valdkonnas. EMT ärikliendi divisjoni juht Jüri Kriisemann
- 12:30 – 13:00** Hinnastamise parimad praktikad toiduainetetööstuse valdkonnas. Saku Õlletehase juhatuse esimees Margus Kastein.
- 13:00 – 14:00** Lõuna
- 14:00 – 14:30** Hinnastamise parimad praktikad jaekaubanduse valdkonnas. Prisma turundus- ja kommunikatsioonidirektor Kadri Lainas.
- 14:30 – 15:00** Hinnastamise parimad praktikad äriteenuste valdkonnas. Identity juhataja, WWH juhatuse liige Ants Lusti.
- 15:00 – 16:00** Vestlusring. Hinnastamise õppetunnid: milliseid vigu vältida ja milliseid edulugusid kopeerida? Vestlusringi juhhib Hando Sinisalu.

OSALUSTASU 199€+KM

FINANTSTEHINGUD

Uus maks vähendaks SKPd ja palku.

Püüe ohjeldada spekulatsioonide

Esimesed visandid finantstehingute maksust, mille vastu on huvi ilmutanud 11 Euroopa Liidu riiki – Eesti sealhulgas – on valmis.

Eilne Rootsi majandusleht Dagens Industri lahkab maksu negatiivset mõju ja taunib oma üheksakümne aastase kogemuse baasil Brüsseli "vastutulekut populistlikule agitatsioonile".

Rootsi omaaegse maksuga võrreldes, mis nõudis tehingu mõlemalt osapoolt maksuks 1% tehingu mahust, mille tagajärjel Rootsi rahaturg Londonisse kolis, on Brüsseli plaanitavad maksimumäärad palju madalamad. Aktsiate- ja võlakirjatehingutelt 0,1% ning derivaatidega kauplemiselt 0,01%.

Mõjud on laiaulatuslikud. Maksu maksavad ainult pangad ja teised finantsinstitutsioonid. Maksust on vabastatud aktsiate ja võlakirjade uusemissioonid, samuti rahaturu operatsioonid, mida teeb Euroopa Keskpank või mõne muu euroala riigi keskpank. Maksust on vabastatud tavalised laenud ja maksed.

Sellest hoolimata on maksul märkimisväärsed tagajärjed Euroopa majandusele, näitab Euroopa Komisjoni koostatud mõjude analüüs. Aktsiaturgude ja võlakirjaturgude käive väheneb sellest pea kümnendiku võrra. Derivaatidega kauplemine väheneb hinnangu järgi ligi 70% ning nn robotkauplemine enam kui 90%. Ettevõtjatele tähendab uus maks kapitali hinna tõusu, mille tagajärjel väheneb investeringud ca 4%. See omakorda vähendab ELi SKPd 1,7%. Hõive väheneb 0,2% ja palgad 1,6%. (Need andmed on pärit 2011. aastal koostatud analüüsist kogu ELi kohta).

Dagens Industri kirjutab, et maksust ei pääse ka Rootsi finantsasutused, ehkki Rootsi ise uue maksuga liituda ei kavatse. Komisjoni ettepaneku järgi maksustatakse ka väljaspool maksu kehtimise piirkonda tehtud tehing, kui mõne selle osapoole koduriik on maksu kehtestanud riik.

Uus maks diskrimineeriks Rootsi ettevõtteid, mis tahavad end derivaatide abil valuutakõikumiste vastu kindlustada. Parim oleks valuutaderivaatide maksustamine uue maksuga juba eos välistada, kirjutab leht, kuid Rootsil otsustusõigust ei ole. Euroopa Liidu rahandusministrite selle aasta esimesel kohtumisel andsid 27 riigi ministrid 11 riigile voli maksuga edasi minna enne, kui mingeid ettepanekuid üldse laual oli. Ja otsuste tegemise juures on vaid need 11 riiki.

1,6

protsenti väheneksid ELi koostatud analüüsi kohaselt palgad finantsteenuste maksu rakendamisel.

”

Me oleme suure haardega. Me ei vaata ainult nina alla.

rahandusminister Jürgen Ligi koostööst Euroopa Liidu maksumise alal

Eilne majandusleht Financial Times lahkab samuti komisjoni maksuettepanekut, mis ametlikult pannakse lauale lähinädalatel.

Järeleandmisi võib veel tulla. Lehe andmeil on maksu haare arvatust ulatuslikum, sest see kätkeb ka meetmeid maksust kõrvalehiilimise vältimiseks. Komisjoni ettepaneku järgi tuleks maksu rakendamisel aluseks võtta ka see, kus finantsitoode turule toodi, isegi kui sellega kaubeldakse Aasias, USAs või Suurbritannias. Nii on vähem motivatsiooni tehingud maksualalt välja kolida.

Ligi: maksuga liitumine on tuleviku teema

Rahandusminister Jürgen Ligi kordas Euroopa Liidu rahandusministrite kohtumise järel 22. jaanuaril, et mingit otsust selle maksuga liitumiseks ei ole Eesti teinud.

"Praegu osaleme protsessis ja katsume seda mõjutada enda tingimuste järgi," ütles Ligi.

Näiteks on Eesti tingimuseks seadnud, et jaekliendid ja pensionifondid oleksid kaitstud ning et see maks ei tooks kaasa tehingute kandumist teistesse riikidesse, rääkis Ligi.

Küsimusele, mis majanduslik mõte oleks sellise maksu kehtestamisel Eestis, kui ükski meie lähimatest riikidest, nagu Soome ja Rootsi ega ka Läti ja Leedu, ei kavatse selle maksuga liituda, vastas Ligi, et Eestile on see esmalt Euroopa koostöö küsimus.

"Ja me oleme suure haardega. Me ei vaata ainult nina alla," märkis Ligi.

Maksu põhjenduseks kordas Ligi püüet finantssektorit muu majandusega sarnasemalt maksustada. Lisaks on maksu mõte ohjeldada lühiajalisi spekulatsioonide.

"Eks me eelnõu pealt vaatame," kordas Ligi, et maksuga liitumise otsus on alles tuleviku teema.

RAHANDUSMINISTER Jürgen Ligi sõnul pole Eesti ühinemine finantstehingute maksuga veel kindlalt otsustatud.

FOTO: RAUL MEE

E-Konsult teeb Muuga sadamas riskianalüüsi

AS Tallinna Sadam kinnitas järgmise aasta alguses valmiva Muuga sadama riskianalüüsi tegijaks OÜ E-Konsult.

Riskianalüüsija leidmiseks kuulutas Tallinna Sadam mulu oktoobris välja avatud hanke menetluse. Tähtajaks laekus neli pakkumist. Äripäeva andmetel tegi kõige kallima pakkumise

se Pöyry Finland OY, kelle pakumise oli 128 000 eurot. Eelmisel nädalal võitjaks kuulutatud OÜ E-Konsult töö hinnaks on 22 400 eurot.

"Arvestades Tallinna Sadama tähtsust Eesti transpordi- ja logistikasektoris ja Muuga sadama arenguplaane, peame arengutegevuses hindama kõiki või-

malikke õnnetus- ja keskkonnariske," lausus ASi Tallinna Sadam sadamaohutuosakonna juhataja Siiri Lõhmus. Riskianalüüs on osa Läänemere põhi- ja allsadamate projektist "The Baltic Sea Hub and Spokes Project" ning seda kaasrahastatakse Euroopa Liidu TEN-T programmist.

ARIPAEV.EE

Swed müüs Skype'i loojate luhtunud kinnisvaraprojekti

Swedbanki kinnisvarafirma Ektornet müüs edukalt pankrotivarana ostenud Targa Kodu maja korterid. Maja oli Skype'i loojate ebaõnnestunud kinnisvaraprojekt.

Swedbanki tütarettevõtte ostis Tallinna kesklinnas asuva Targa Kodu maja 2009. aasta kevadel.

Maja arendaja Prior Holding pankrotistus ja kompleks müüdi enampakkumisel 59 miljoni krooni ehk ligi nelja miljoni euro suuruse hinnaga.

Ektornet investeeris objekti pool miljonit eurot. Hoone investorite seas olid ka Skype'i asutajad, investeerimisfirma Ambient Sound Investments kaudu.

Kui Targa Kodu korterid kahe aasta eest turule tulid, siis kinnisvaraspetsialistid neile müügitulu ei ennustanud.

Nüüd müüdi aga Ektorneti juhatause esimehe Meelis Šokmani sõnul Targa Kodu maja korterid aasta võrra kiiremini, kui alguses plaaniti.

ARIPAEV.EE

KASULIK

Kuidas teha kuulujututurundust. Teine inimene on usaldusväärsem kui reklaam

TIINA SHEIN
TS Public Relations omanik ja juht

Kuulujututurundusest on saanud üks olulisi vahendeid, mis võimaldab infoga ülekoormatud ühiskonnas ettevõtetal esile tõusta. Seetõttu võib kuulujututurundus järjest enam turundusjuhtide tähelepanu.

Kuulujuttu oskuslikult levitades teeb ettevõtte endale mõjuvaimat ja odavaimat reklaami.

Kuulujututurunduse edu võti on autentsus. Kuulujututurundus tähendab inimestevahelist kontakti. Usaldus, mis sellise kontaktiga saavutatakse, muudabki kuulujututurunduse võimsaks tööriistaks. Autentsuse kasuks räägib ka see, et kuulujututurundus on kaugemas perspektiivis tõhusam kui traditsiooniline turundus: sõnum jõuab õigete inimesteni suurema tõenäosusega.

Ettevõttel inimestevahelist suhtlust raske kontrollida. Kuulujututurunduse peaeesmärk on olla loomulik ja usutav. See saavutatakse vaid juhul, kui inimene on toote või teenusega rahul ja tunneb vajadust sellest teistele rääkida. Seda nimetatakse ka orgaaniliseks kuulujututurunduseks, mis on oodatuium tulemus, kuid selle saavutamine võtab aega. Paraku pole ettevõttel selle üle mingit kontrolli.

Siiski saab ettevõtte riskida, kiirendades kuulujuttude levimist näiteks mõne kampaania raames. Sel puhul on tegemist nn võimendatud kuulujututurundusega.

Teise inimese soovitusi me usaldame. Inimesed on alati omavahel rääkinud toodetest ja teenustest, üritustest ja inimestest, kes ja mis mängivad olulist rolli nende elus, heast või halvast teenindusest. Enamasti me usaldame soovitusi, mida teistelt kuuleme.

Kõige olulisemad reklaamivahendid ongi klientide soovitused teistele võimalikele klientidele. Näiteks Uus Maa kinnisvarabüroo maakler saadab alati pärast edukat tehingut kliendile tänukaardi, kuhu ta on oma käega kirjutanud tervituse ja paar head soovi. Selline tänamisviis on lihtne ja odav, kuid meelde jääb. Tänuelik klient räägib seda mitmele oma tuttavale ja soovitab neile seda maaklerit.

Varasemaga võrreldes on muutunud see, et juurde tuleb aina uusi kommunikatsioonivahendeid ja võimalusi. Verbaalse suhtlemise kõrvale on tulnud digitaalne, *online*-suhtlus, kus me vaevalt tunneme inimest, kellega vestleme jne.

Ä

Samm-sammult Kuulujututurunduse 6 saladust

1.

VAJUTA KUULUJUTU MÕJUVOIMSAT NUPU. Inimesed räägivad kindlasti brändist või ettevõttest, kui loos on:
- tabuteemad – seks, valed või nn vannitoanaljad
- midagi väga ebatavalist
- midagi naljakat või üliilbusat
- midagi salajast, mis algab näiteks lausega: “ Ma ei tohiks seda sulle rääkida, aga...”
Kuulujututurunduse ainuke eesmärk on muuta see sõnum nii mõjusaks, liikumapanevaks, kaasahaaravaks, lõbusaks, et inimestel tekib tahtmine seda teistega jagada. Kokkuvõttes teevad nemad ettevõtja eest turundust edasi ning sealjuures tasuta.

2.

PÜÜA MEEDIA TÄHELEPANU. Kõige lihtsam viis panna inimesed tootest rääkima on pääseda meedia huviorbiiti. Selle saavutamiseks on vaja teha midagi enneolematut, mis ületaks uudiskünnise. Kui õnnestub saada oma looga artiklitesse ja uudistesse, on võimalik jõuda suure hulga inimeste teadvusesse. Seda ei ole enamasti reklaamiga võimalik saavutada.

3.

KUI REKLAAMID, SIIS TEE SEDA TÄHELEPANU ÄRATAMISEKS. Tänapäeval tuleb unustada tarbijate harimine, informeerimine ning nende veenmine. Tarbijad on selleks liiga targad. Et inimeste tähelepanu saavutada, tuleb teha hoopiski midagi omapärast ja ebaharilikku.

4.

VALLUTA OMA KUULUJUTUGA KÕRGEIM MÄETIPP. Tuleb mõelda välja kõige ambitsioonikam turunduseesmärk, mida enamik konkurentidest kunagi ei proovigi saavutada. Kõige parem oleks teha seda esimesena, sest inimestele jäävad esimesed alati meelde. Ei ole vaja karta vigu, vaid tuleb riskida. Kuulujuttu luues tuleb olla vigade suhtes palju sallivam kui muidu, muudmoodi ei ole võimalik oma ala kõrgeimat mäetippu vallutada.

5.

OLE HULL JULGE JA LOOV. Vapustavad ideed nõuavad loomingulisust, julgust ja püsivust, kuid tulemused on selle võrra imetlusväärsemad. See on ilmselgelt raske töö: läbi tuleb töötada vähemalt poolsada tavapärast või lausa kehva ideed, enne kui leitakse õige, millega edu saavutada.

6.

HOIA OMA TOOTEL SILM PEAL. Kui oled otsustanud kuulujututurundusega kaasa minna, on tähtis oma tooteid kontrollida. Negatiivne kuulujutt võib ühe hetkega aastatega saavutatud tulemused olematuks teha. Meile meeldib rääkida asjast, mis meid häirivad, näiteks halb teenindus kauplustes või kokkupuude ebaprofessionaalse kinnisvaramaakeriga.

ALLIKAS: MARK HUGHES'I RAAMAT “BUZZMARKETING”

Ä Taust Kuulujututurunduse tasemed		
GEORGE SILVERMAN (2001, lk 39) kirjeldab oma raamatus “Secrets of Word-of-Mouth Marketing” üheksat kuulujututurunduse taset. Kuulujutud jagunevad skaalal miinus neljast (väga negatiivne) pluss neljani (väga positiivne).		
TASE	MIS JUHTUB...	LAHENDUS...
-4	Avalik skandaal – inimesed veenavad teisi mitte ostma.	Kiire vastus (reaktsioon) või toote tagasivõtmine võib toote maine päästa.
-3	Skandaali osakaal on väike – inimesed veenavad teisi mitte ostma.	Kiire vastus (reaktsioon) või toote tagasivõtmine võib toote maine päästa.
-2	Negatiivne kuulujutt toote kohta võib vaikselt müüki õõnestada.	Turundus aitab müüki suurendada.
-1	Tarbijad ei räägi veel sinu tootest negatiivselt, kuigi on rahulolematud.	Tee positiivset reklaami.
0	Kuulujututurunduse aktiivsus on väike – toote kohta puuduvad tugevad arvamused või soovitused.	
+1	Aktiivne kuulujututurundus puudub, kuid inimesed on sinu tootega enam-vähem rahul.	Traditsiooniline turundus aitab käima lükata ulatusliku kuulujutu.
+2	Inimesed räägivad sinu tootest ja on väga rahul.	Traditsiooniline turundus ei aita. Püüa kasutada kanaleid, mis aitavad tarbijatel sinu kohta infot levitada.
+3	Tarbijad veenavad teisi ostma sinu toodet – tasuta reklaam.	Julgusta ja aita kaasa kanalitega, mis kiirendavad kogu protsessi.
+4	Igat tüüpi tarbijad räägivad sinu tootest – tohutu tasuta reklaam.	Hoia kvaliteeti ning täida või ületa tarbijate ootusi.

Ä

Tasub teada Kuulujututurunduse strateegia ja abivahendid

ETTEVÕTE võib kasutada mitmesuguseid abivahendeid, et kuulujututurundust kiirendada. **LEVITA** näidiseid. Mida rohkem tarbija toodet näeb, kuuleb ja puudutab, seda enam ta tootest räägib.

TOODE on raskesti kättesaadav või müstiline. Kui mõnda toodet on turul limiteeritud kogus, siis on see tarbijate silms väärtuslik ja tekitab huvi.

KASUTA kuulsaid inimesi. Kuulsused aitavad sõnumit levitada suurele hulgale inimestele, ka neile, keda nad isiklikult ei tunne.

TOO inimesed n-õ tagatuppa. Anna kliendile pisut ettevõttesest infot: igaüks tahab olla esimene, kes siseinfot teada saab. Korralda üritusi. Kutsu üritusele kindlasti ka kuulsusi ja arvamusliidreid.

Mark Hughes'i raamat “Buzzmarketing”

Mis soosib kuulujututurundust?

INIMESE KÕNE (hääli) ja inimkontakt on maailma kõige mõjuvõimsamad suhtlemisvahendid. Meile meeldib kuulata teisi inimesi ning eriti neid, keda me teame, tunneme ja usaldame. Kuulujututurunduse vahend ongi just inimehääli ja -kontakt. **INIMESTEL** on alati olnud vajadus kuuluda sotsiaalsesse gruppidesse ning omavahel suhelda. Me väljendame ennast rääkides ja kujundame nii enda mainet. Tooted on üks osa sellest mainekujundusest – mida paremaid tooteid sa kasutad, tead soovitada ja tunned, seda parem maine sul on. **INIMESD** räägivad omavahel toodetest, et hankida neid huvitavat infot. Pärimine ühe või teise toote kohta säästab aega ja aitab riske maandada. Tarbijad kardavad teha halbu oste ning sõpradelt nende ostueelistusi uurides saab halbu oste vältida. Kuulujututurundust usaldatakse rohkem kui mis tahes reklaami.

Negatiivne kuulujututurundus

NII nagu kuulujutt võib ettevõtte öitsengule viia, võib ta ka ettevõtte tappa: tegu on negatiivse kuulujututurundusega. Just viimase puhul tulevad esile kuulujututurunduse teatud omadused. **ESITEKS**, kuulujututurundust pole võimalik kontrollida. Kuu-

VII info tänavatele. Ettevõtted on läbi aegade värvanud osalise tööajaga inimesi, kes levitavad toote kohta infot just nn kohalikul turul – tänavatel, kaubanduskeskustes, koolides. **BRÄNDI** isikustamine. Kui tarbijad on ennast ühe või teise brändiga seostanud, siis on suur tõenäosus, et nad sellest ka räägivad. **“RÄÄGI VÕI SAADA SÕBRALE”** müügitoetus. Tegu on kampaaniatega, mille käigus inimesed saavad näiteks internetis toote kohta infot saata mitmele sõbrale ning auhinnaks võita reisi, arvuti jne. Auhind motiveerib. **ONLINE’I** kampaaniad (ingl *viral marketing*). Nn viirusturundus toimib internetis ning seda on mitut tüüpi. Siiski on selle ja traditsioonilise turunduse vaheline piir väga õrn.

INIMESD suhtlevad meelsamini ja rohkem inimestega, kellega neil on midagi ühist. Seetõttu on oht, et sõnum ei levi piisavalt kaugale. **KUULUJUTUTURUNDUSELE** aitavad kaasa need, kes palju suhtlevad, ringi liiguvad, on nõudlikumad kui teised, on haritud ja avatud uuendustele. **INFOT** toote kohta, mis on levitatud kuulujututurunduse abil, usutakse ja usaldatakse rohkem kui tavareklaami ning just usutavusel ja usaldusväarsusel on kuulujututurunduses põhiroll. Me usume tuttavalt saadud informatsiooni palju rohkem kui seda suudab edasi anda mõni kallis reklaam ajakirjas või televisioonis, kuigi sõnum on sama. Näiteks Philip Kotler on oma loengus (Kotleri loeng Tallinnas 2007) toonud näite, et 60 protsenti Mercedese omanikest soovib seda autobrändi oma tuttavatele, BMW ja Toyota järgnevad 53 protsendiga.

Ä Taust
Rohkem praktilisi nõuandeid loe Äripäeva käsiraamatutest **KASIRAAMAT.ARIPAEV.EE**

KASUTATUD KIRJANDUS:
HUGHES, M. 2005. “BUZZMARKETING, GET PEOPLE TO TALK ABOUT YOUR STUFF”. PENGUIN PORTFOLIO. NEW YORK
ROSEN, E. 2000. “THE ANATOMY OF BUZZ”. HARPERCOLLINS PUBLISHERS, LONDON
SILVERMAN, G. 2001. “SECRETS OF WORD-OF-MOUTH MARKETING: HOW TO TRIGGER EXPONENTIAL SALES THROUGH RUNAWAY WORD-OF-MOUTH”. AMACOM. NEW YORK
SEMINAR “PÄEV KOTLERIGA” 2007, TALLINN

Sul ON.

Ja teistel pole.

PRIVILEEG

ainult Äripäeva tellijale

*Äripäeva tellijateks loetakse eraisikutest tellijaid ja Äripäeva tellinud ettevõtete töötajaid.

Ä Tasub teada
Jääksoojust tekib
peaaegu igasuguse
tootmise juures

Soojusallikad

Reovesi
Suitsugaasid
korstendest
Kuivatus
Protsessi-
jahutus
Külmutus
Tööstussead-
mete jahutus
Õlijahutus
Jahutustornid
Soojendamine
ja jahutamine
samas
protsessis
Keemiatööstu-
se protsessid

ALLIKAS: AS HYBRID ENERGY

+5...+65 °C

Soojustarbijad

Kaugküte
Aurutootmi-
se vee
eelsoojendus
Kuivatus-
protsess
Biogaasi
tootmine
Toiduaine-
tööstus
- konservi-
tööstus
- piimatööstus
- karastusjoo-
gi- ja mahla-
tööstus
- lihatööstus
Loomasööda
tootmine

+30...+115 °C

TÖÖSTUSLIK hübriid-soojuspump võimaldab saavutada ka madala temperatuuriga jääksoojuse efektiivse ärakasutamise, selle paigaldamise maksumus algab 100 000 eurost, mis peaks ennast ära tasuma paari-kolme aastaga. FOTO: OÜ COOLTEC

Ä Kommenteer

Kütmisega kaasneb ka jahutamise vajadus

INDREK RAIDE
OÜ Nordic Energy Solutions juhataja liige

**Jääksoojuse kasutamise eel-
dus on täpne ülevaade hoo-
ne tehnosüsteemide tööst.**
Tarvis on teha põhjalikke mõõtmisi, et sisendid ja lähte-
andmed oleksid usaldusväärsed. Rusikareegliks energia-
tõhususes on eesmärk, kui-
das kütta hooned nii, et neid
oleks võimalikult vähe tarvis
jahutada.

Sageli on jääksoojuse kasu-
tamise juures probleemne as-
jaolu, et jääksoojuse tempe-
ratuur on liiga madal, et seda
oleks mõtet kasutada või siis

on jääksoojust liialt keeruline
kätte saada. Kogu soojussüs-
teem võib olla vaja ümber ehi-
tada või lisaseadmeid paigal-
dada, selline kapitalimahutus
ei pruugi alati olla otstarbe-
kas. Alati on lihtsam tee jääk-
soojuse kasutamine juba uute
süsteemide rajamise projekti-
desse sisse kirjutada.

Investeeringut planeerides
tasub läbi arvutada selle või-
malik tasuvusaeg ja efektiiv-
sus. Et töö ette võtta, peaksid
plussid miinused üles kaalu-
ma. Kindlasti pole mõtet teha
n-ö ulmelahendusi, mille tu-
lemus on juba eos kaheldav.

Tarvis üle minna tõhusale majandamisele

MADIS ORG
Arengufondi energia- ja rohemajanduse ekspert

**Energia säästmise vajaduse
tingib eelkõige maailma ela-
nikkonna ja ressursikasutu-
se suurenemine, mis surves-
tab üha enam ka keskkonda.**

Tõhusad energiasäästu la-
hendused eeldavad kogukon-
na või regiooni koostööd, ai-
nult selles peitub energiatõ-
hususe tulevikupotentsiaal.

Oma osa mängib ka see, kui-
das suudetaks kiirendada
uute, mõistlike majandamis-
viiside omaksvõttu.

Efektiivne üleminek tõhu-
sale, ressursi- ja energiasääst-
likule majandamisele saab ol-
la ainult vabatahtlik. Oluli-
ne osa on pilootprojektide õn-
nestumisel, millest kõik tei-
sed saaksid edaspidi eesku-
ju võtta.

TEHNOLOOGIA

Jääksoojus tasub alati kasutusele võtta. Soojakaod alla uue tehnika abil

Ä AIN ALVELA
ain.alvela@aripaev.ee

**Kallinev energia paneb ka Eesti ettevõtteid üha
enam otsima võimalusi oma seni efektiivsena
tundunud energeetilised lahendused läbi ana-
lüüsimise, et leida kokkuhoiukohti.**

Üks olulisi väljakutseid energia kokkuhoiu
meetodites on tänapäeval tootmisteguvuse käi-
gus eralduva jääksoojuse ärakasutamine. Ehk siis
selliste tehnoloogiate rakendamine, mis aitavad
seni tulde lennanud soojuse n-ö teenima panna.

Jääksoojust saab sõltuvalt temperatuurist kasu-
tada näiteks jää sulatamiseks või jäätumise välti-
miseks, madalatemperatuuriliseks kütteks (põran-
daküte), tarbevee soojendamiseks, kuivatussooju-
seks, külma tootmiseks jmt. Kõrgema temperatuu-
riga jääksoojuse saab uuesti ringlusse suunata soo-
jusvaheteid kasutades. Madalama temperatuuriga
jääksoojuse saab võtta kasutusele soojuspum-
ba abil selle temperatuuri vajaliku tasemeni tõstes.

Uus tehnoloogia annab suurema kasuteguri. Üle
kümne aasta kestnud inseneritöö tulemusena on
Norra ettevõtte AS Hybrid Energy nüüdseks valmis
saanud uudse hübriid-soojuspumba tehnoloogia.
Senistest tööstuslikest soojuspumpadest erineb see
eelkõige selle poolest, et kasutab jahutusainena
sünteetiliste freoonide asemel keskkonnasõbrali-
kumat ammoniaaki ja vett, saavutades sellega suu-
rema kasuteguri. Tehnoloogia võimaldab soojen-
dada vett kõrgema temperatuurini (kuni 115 °C se-
nise 60–70 °C asemel) ning võimaldab kinni püüda
kuni 80% jääksoojusest (senised seadmed 10–20%).

Hübriid-soojuspumba tehnoloogiat Eestisse
tarniva OÜ Cooltec juhataja Teet Kullas märkis, et
jääksoojusena võib tootmisettevõtetel sõltuvalt sel-
le teguvuse iseloomust aastas kümneid ja sadu tu-
handeid eurosid korstnasse lennata.

“Varem polnud ettevõtetel erilist huvi ega ka
teadmisi ja tegelikult võimalusigi soojakadusid
kontrollida ja vähendada,” tõdes Kullas. “Nüüd
kummitab firmasid üha enam vajadus kulused
kokku hoida ja võimalusedki selleks avarduvad.”

Tema sõnul on ettevõtetel probleeme just ma-
dala temperatuuriga (alla 30 °C) jääksoojuse kät-

Ä Mis on mis Hübriid- soojuspump

PÕHINEB Osenbrücki prot-
sessil ja Lorentzi ringprot-
sessil

KOMBINEERITUD absorbt-
sioon (keemiline protsess) ja
kompresioon

EHITATUD standardsetest
osadest

VÕIMALDAB vähendada ener-
giakulusid kuni 80%

VÕIMALIK integreerida ole-
masolevasse süsteemi

KASUTATAV temperatuur
5–65 °C

TOODETAV temperatuur 30–
115 °C

TÖÖRÕHK 25 bari

KÜLMAINE - vesi ja ammo-
niaak (H₂O ja NH₃)

ÜHE pumba võimsus on 250
kW kuni 5 MW

INVESTEERINGU maksumus
algab umbes 100 000 eurost
TASUVUSAEG 2–4 aastat

tesaamise ja uuesti ringlusse suunamisega. Näiteks
piima jahutamisel jääb üle umbes 45 °C tempera-
tuuriga vesi, mida hübriid-soojuspumba abil saab
kergesti uuesti kuumutada temperatuurini 85 °C
ja suunata piima pastöriseerimiseks.

Põhimõtteliselt sama meetodiga saab jahutust
kasutada ka teistes toidutööstuse protsessides, aga
ka näiteks plastmassi jahutamisel, laevade gaasi-
mootorites jne.

Euroliit soosib energiasäästu investeringuid.
“Cooltec on valmis tegema kogu hübriid-soo-
juspumba paigaldamisega seonduva, alates ener-
giaauditist, lõpetades seadmete töökindra hääles-
tamisega,” ütles Teet Kullas. “Kõigepealt selgitame
välja, kui palju jääksoojust eraldub, kuidas see kät-
te saada ja kus seda kasutada.”

Kui kõik senised tööstuslikud soojuspumpad
kasutavad ainult kompressioonimeetodit, siis hüb-
riid-soojuspump töötab kompressiooni ja absorbt-
siooni kombineeritud meetodil. Absorbtisioo-
niprotsess (ammoniaak lahustub vees) tagab süs-
teemi toimimise madala rõhuga.

Kullas kinnitas, et kuna hübriid-soojuspum-
bal põhinev süsteem on senistest keskkonnasõb-
ralikum, hakkavad sellesse investeerimist soosima
ka ELi energiasäästule suunatud toetusmeetmed.

Tallinna Sadamas alustati energiakulude jälgi-
misega juba 2002. aastal, mil hakati Paldiski Lõu-
nasadamasse paigaldama kahte soojuspumpa –
reisiterminali ja veterinaarhoonesse. Pärast mitme
variandi katsetusi jõuti alles 2007. aastal soojusva-
heti kollektorite kai alla vette paigaldamiseni, mis
osutus kõige kindlamaks meetodiks. Tegemist pole
siiski hübriid-soojuspumpadega, vaid n-ö tradit-
siooniliste, merevee soojust kasutavate seadmetega.
Analoogseid kasutab kütmiseks ka Eesti Mere-
muuseumi Lennusadam.

Tallinna Sadama energiasäästu töös osalenud
OÜ TS Energia juhataja liige Kuuno Külasku mär-
kis, et üleminek elektriküttelt soojuspumbale and-
is aastate 2005 ja 2009 võrdluses ainuüksi energia
koguselt 55% kokkuhoidu.

Viimane energia kokkuhoiule suunatud tege-
vus Tallinna Sadamas oli 2011. aastal, kui D-der-
minalis korraldati energiaaudit, et asendada kesk-
küte soojuspumpadega. Läänud aastal saadi töö-
dega valmis, kokkuhoiuks peaks kujunema 600
MWh aastas, sõltuvalt elektri hinna muutusest
peaks projekti tasuvusaeg jääma 5–6 aasta kanti.

Ä Loe veebist

WWW.ENERGIATARK.EE

Energiakasutamise ja -säästmise
võimalusi tutvustav võrgu-
paik.

**EESTI
PLASTITÖÖSTUSE**
Estonian Plastics Association L I I T

Vajad PLASTIKUST toodet?

tel 58 518 778 www.plast.ee

 • tihendid pumpadele
• kummirõngad • hüdraulika tihendid
• punutud nõortihendid
Tel 50 877 35 • www.tihend.ee

CERTEX
Tõste- ja koormakinnitustahendid

The Lifting KnowHow

TERASTROSSID
1mm-72mm,
erinevad pinnakatted
ja roostevabad

CERTEX EESTI OÜ
Peterburi tee 47
Tallinn 11415

www.certex.ee
tel 6062 599
faks 6062 499
info@certex.ee

10

**miljonit eurot eraldas
valitsus 2013. aastaks
KredExile ettevõtete
energiasäästu projek-
tide toetamiseks.**

ÄRIPÄEV 31. jaanuar 2013

toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÄRILAUSE

» Vladimir Funtikov: Ja üldse, meil ei ole ainuüksi Funtikov. Meil on meeskond!

Mobiilimängude tootja peab ebaõiglaseks, et temast räägitakse rohkem kui firma saavutustest. “Ma ei ole veel ju mingi eriline ettevõtja,” leiab ta tagasihoidlikult.

ÜKS KÜSIMUS

Vene keelt oskavad noored on tööturul hinnatud ja neil on suur eelis, ütles CV Keskuse turundusjuht Laura Tammeorg Eesti Päevalehele. Kas Eesti noorte vähene vene keele oskus on probleem?

ANNIKA UUDELEPP,
Praxise juht

Leian, et keeleoskus on rikkus ja mida rohkem inimene keeli oskab, seda rohkem on tal ka võimalusi: lugeda võõrkeelset kirjandust, suhelda teistes keeltes rääkivate inimestega jne. Venemaa jääb alatiseks Eesti naabriks, lisaks on vene keele oskus kasulik ka suhtlemisel teiste Ida-Euroopa riikidega, samuti Kaukaasia ja Kesk-Aasia riikidega. Seega on vene keele oskus kindlasti pluss ja arvan, et eestlastel on seda teise võõrkeelena (lisaks inglise keelele) igati tark õppida. See avardab nii suhtlemis- kui ka töövõimalusi.

ANNA DJUZOK,
Go Adventure'i reklaamijuht

On iga ettevõtte juhi otsustada, kas nõuda oma töötajatelt vene keele oskust või mitte. Meil on loogiline valida mõlema keele oskusega personal: neljandik riigi elanikest räägib vene keelt, oleks rumal sellega mitte arvestada.

TIINA SAAR,
karjäärinõustaja

Eesti noored saavad ise ka aru, et nende vene keele oskus on nõrgavõitu. Samal ajal on avatud lääne turg teinud inglise, hispaania ja teiste keelte õppimise ahvatlevamaks. Vene keele oskus on mõnel tegevusalal möödapääsmatu ja kui just see on eesmärk, siis õpitakse ka keel ära.

LUGEJA ARVAB

» Nii et kõik jääb vanamoodi: raha trükitakse mõõdukalt juurde, riigivõlg suureneb, tööpuudus suureneb, kaitsekulud suurenevad, sõjaline aktiivsus väheneb ja Obama valitseb rahulikult veel neli aastat. USA osakaal maailmamajanduses väheneb ja ta kaotab initsiatiivi. Kommentaar artiklile “Krugman: USA valitsus peab kulutama rohkem, mitte vähem”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Väinu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehte digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

EDUKAS EESTI

Vahetame praegused maksud liikmemaksu vastu välja

Väike Eesti võiks kodanikkonna asemel liikmeskonnana teed minna. Tulevikus võiks Eestis tulu teenivad inimesed riigile sissetulekust sõltuvate maksude asemel maksta hoopis liikmemaksu. Mulle tundub, et see idee võiks aidata meil oma kodust Eestit mõnusalt edasi arendada ning rahva ühtekuuluvustunnet süvendada.

Selleks tuleks moodustada eri paketid. Põhises, nn standardpaketis oleks sees praegused põhiõigused: õigus tasuta haridusele, õigus poliitsei-päästemeti-kaitseväge teenusele, õigus erakorralisele meditsiinile ja ka rahvapensionile.

See pakett oleks automaatselt kõigil alaealistel (koolipoolse kinnitusega ka täisealistel õppuritel kuni bakalaureuseõppeni välja) ja pensionäridel. Nimetagem neid tinglikult juunior- ja seniiorpakettideks.

Paketti saab valida. Tööd tegevad ja tulu teenivad inimesed saaks aga edasi juba ise valida, millise kuumaksuga paketi valivad – kui võtame näiteks praeguse keskmise brutopalgaga 855 € kuus (statistikaameti andmetel 2012. aasta III kvartali seisuga), siis selle palga pealt maksavad töövõtja ja tööandja kokku riigimakse 467 eurot ja 10 senti (sh sotsiaalmaks 282,15, tulumaks 142,13, töötuskindlustusmaksed 25,65, kogumispensioni II samm 17,10 €). Töövõtjale jääb kätte 678,67 eurot, kuid kogu tema palgakulu on tööandjale aga 1145,7 €.

Edaspidi võiks praegune keskmist palka saav inimene iga kuu kätte saada 1145 eurot ning ta võiks ise vaadata, millises suurusjärgus paketi ta endale selle raha eest lubada saab. Keskmise paketti, milles oleks sees praegused riigi pakutavad hüved, maksaks pärast kerget ümardamist 450 € kuus.

Riigiametnikel võiks olla veidi väiksem nn ametnikupakett, kus sees poleks ei sotsiaal- ega ka tulumaksu – sest mis sest riigi rahast ühest taskust teise ikka tõsta, eks. Koonrimad ja lihtsalt väiksema sissetulekuga inimesed võiks maksta ka nt 300 eurot kuus, kuid neil tuleks siis mõne praeguse tasuta teenuse eest maksta. Et kui näiteks sellise nn II taseme paketi liitunud peaks olema asja kohaliku omavalitsusse (või mõnda riigiametisse), peaks ta maksma väikest visiiditasu. Ning ka nende ametite-asutuste teenu-

REPLIIK

Hankelt kõrvaldamine täpsustus

Riigihangete seaduse järgi võib riigihankelt kõrvaldada isiku, kes on kutse- või ametiliidu aukohtu otsusega või muul sarnasel alusel raskelt eksinud kutse- või ametialaste käitumisreeglite vastu. Euroopa Kohtu praktika puudumise tõttu on hankemenetlustest kõrvaldamise juhtumeid olnud vähe.

Euroopa Kohus leidis detsembris, et mõiste “eksimus kutse- või ametialaste käitumisreeglite vastu” hõlmab igasugust süülist käitumist, mis mõjutab ettevõtja usaldusväärsust,

HEILI KURREL
rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonna jurist

» Edaspidi on hankijatel lihtsam seaduses toodud pakkuja kõrvaldamise alust rakendada.

ja seda mitte ainult konkreetse ettevõtja kutseala suhtes kehtivate kutse-eetika eeskirjade rikkumist kitsas tähenduses. Järelikult võib seda, kui ettevõtja ei täida lepingulisi kohustusi, käsitleda eksimusena käitumisreeglite vastu.

Hankijatel lihtsam. Kohus leidis siiski, et terminit “raske eksimus” tuleb mõista nii, et enamasti viitab see ettevõtja käitumisele, milles ilmneb tema süüline tahtlus või teatava raskusastmega hooletus. “Raske eksimuse” tuvastamine eeldab,

sed oleks talle tasulised (kuid mitte üle mõistuse kallid, omahinnaga siiski). Samas oleks võimalik inimesel liituda ka näiteks kuldpaketiga, millega liitunud oleks kõik riigiteenused tasuta ja miks mitte ka väljaspool järjekorda. Kes rohkem maksab, see ka rohkem saab.

Sellise korra esimene ja kõige suurem pluss oleks lihtsus – kõik siin elavad ja siit oma tulu saavad isikud peavad mingi paketi omale valida, see oleks kohustuslik ning paketi olemasolu oleks tema ID-kaardilt/rahvastikuregistrist näha. Liikmekaardiks sobiks praegune ID-kaart hästi.

Lihtsus. Kui nüüd keegi väidab, et inimesed valiksid ju odavpaketid ning riik jääks kohutavalt vaeseks, siis nii see poleks – meenutagem, odavam pakett annaks ka vähem tasuta teenuseid. Kui keegi odavpaketiga liitunuist mõnd nn kõrgema kategooria teenust vajab, maksab ta selle kokku hoitud rahast kenasti kinni. Jah, loomulikult tuleks selle uue korra kehtestamisel kaotada senised maksuerisused – kõiksugused tulumaksu tagastused eluasemelaenuid ja muu säärane.

Teine suur pluss oleks see, et inimesed hakkaksid rohkem oma riigi peale mõtlema. Nad teadvustaksid endale, kui palju nad iga kuu riigile raha annavad ja mida nad selle eest vastu saavad.

Alles hiljuti levis Facebookis kulutulena tabel, mille autor ei saanud aru, miks ta peaks arstile visiiditasu maksma, kui ta ometi maksab iga kuu 330 eurot sotsiaalmaksu. Seda tabelit (milles riigimaksude kohta arvati: maksad pagan teab kuhu) jagas ligi 5000 inimest. Ükski neist ei tulnud selle peale, et a) see 330 eurot oli kokku nii haigekassale kui ka pensionikassasse minev summa; b) Eestis on neid inimesi, kes säärast summat iga kuu maksaks, vähe (arvutus oli tehtud 1000eurose brutopalgaga baasilt, keskmine palk on aga 855 ja mediaanpalk veelgi väiksem).

Liikmemaksulise Eesti puhul oleks kõigile kohe selge, mille eest nad maksavad – paketi täpsemas sisukirjelduses oleks kõik riigi pakutavad teenused kenasti kirjas. Tabaksime selle sammuga kaks kärbest ühe hoobiga – riigile kenakese hulga lojaalseid liikmeid ning usutavasti ka korraliku (liikme)maksulaekumise.

ARTIKKEL ILMUB EMT, TALLINNA KAUBAMAJA, DANSKE BANKI JA ÄRIPÄEVA ARVAMUSKONKURSI EDUKAS EESTI RAAMES.

et ettevõtja käitumist on konkreetselt ja individuaalselt hinnatud.

Seega ei saa eelnevate riigihankelepingute nõuete eiramist alati pidada raskeks süüliseks eksimuseks. Hankija peab hindama väidetavalt süülist käitumist juhtumipõhiselt.

Edaspidi on hankijatel lihtsam riigihangete seaduses toodud pakkuja kõrvaldamise alust rakendada, sest kohus on andnud määratluse, mida mõista raske süülike kutse- või ametialaste käitumisreeglite eksimuse all.

SOOMLASED RÕÕMUSTAVAD RIIGIKOHTU OTSUSE ÜLE. Soome meedias äratas eile tähelepanu Äripäeva üleiline kaanelugu riigikohtu nõudest maksta Soomes töötavate eestlastele sealsete kollektiivlepingute määras.

EMT PAKETI RÜST VABAKS 900 EUROGA. EMTga sõlmitud iPhone'i paketi ennetähtaegse lõpetamise tasu on 900 eurot,

sõltumata sellest, kas leping lõpetatakse 1 kuu või 23 kuud pärast lepingu sõlmimist.

SWED MÜÜS SKYPE'I LOOJATE LUHTUNUD KINNISVARAPROJEKTI. Swedbanki kinnisvarafirma Ektornet müüs edukalt Targa Kodu maja korterid. Maja oli Skype'i loojate ebaõnnestunud kinnisvaraprojekt, mis pankrotivarana müüdi.

KOMMENTAAR

VEB Fondi uurimiskomisjonil seisab ees keeruline tõeotsing

VEB Fondi ebaseaduslike tehingutega seotud uurimiskomisjoni moodustamine ei ole mitte üks võimalus tõe väljaselgitamiseks, vaid kohustus. VEB fond moodustati ja tema tegevus lõpetati parlamendi poolt ning riigikogu peab välja selgitama, kas tema otsust kuritarvitati või mitte. Eesti Pank ise ei saa auditiga majasisesest asjaajamisest väljapoole tungida ning ka prokuratuur ei saa asjaolude aegumise tõttu menetlust alustada. Rääkimata hinnangute andmisest, mis uurimiskomisjoni puhul on mõõdapääsmatu.

Objektiivsus. Kas nii paljude aastate järel on üldse võimalik midagi tuvastada? Vastus sõltub sellest, kui suur on riigikogu esindatud poolte huvi ja tahtmine tõe lähemale liikuda. Tõde ei saa tagantjärele olla absoluutne, kuid kindlasti kujundab see hoiakuid ühiskonnas nii riigikogu kui ka poliitika suhtes. Eelhoiak, et niikuinii midagi ei selgitata, on kasulik kõigile neile, kes oma asjaajamist poliitika hämaral küljel ka tulevikus planeerivad. Riigikogu seadusandjana kannab vas-

ANDRES ANVELT
riigikogu liige, sotsiaaldemokraat

”**Iga spekulatsioon, mis jääb õhku rippuma, rajab teed uutele alusetutele hinnangutele.**

tutust oma otsuste eest ja kõige selle eest, mis nende otsuste kaasnab. See vastutus sisaldub ka järeldustes isegi kümneid aastaid hiljem. Järeldused on vajalikud nii Eesti Panga usaldusväärsuse taastamiseks, poliitiliste otsuste tekke mehhanismide selgitamiseks kui ka spekulatsioonide välis-

tamiseks. Riigikogu uurimiskomisjoni objektiivsus toetub asjaolule, et seal on tasakaalustatult esindatud kõik riigikogu poliitilised osapooled, mistõttu lõpptulemuses ei saa poliitiline enamus soovi korral oma ta-

het tavapäraselt läbi suruda. Järelduste umbmäärasus mängib pikemaajalises perspektiivis kätte just neile poliitilistele jõududele, kellele ehk tõe välja selgitamine praegu ei tundugi nii väga kasulik. Iga spekulatsioon, mis jääb õhku rippuma, rajab teed uutele alusetutele hinnangutele ning kujundab seisukohi ühiskonnas.

Vastutus. Elamislubade uurimiskomisjonile on ette heidetud, et oma lõpparuandes ei jõutud elamisloa kvootidega seotud poliitiliste otsuste tagamaadeni. Kuid tulemuseks peab pidama ka seda, et vähemalt kelleltki võttis see protsess pikaks ajaks soovi mängida poliitika ja otsustusprotsesside läbipaistmatuse hämaruses. Seda tõestab ka asjaolu, et elamislubade uurimiskomisjon jõudis mitme peidetud seaduserik-kumiseni, mille osas prokuratuur nägi vajadust alustada menetlust.

VEB Fondi uurimiskomisjoni ees keeruline tõeotsing, arvamuste erisus ning vastutus järelduste eest. Ta peab vastutama oma järelduste maksimaalse objektiivsuse eest.

KOMMENTAAR

Ettevõtja eneseteostus: andja on alati rikkam

Eetiliste väärtuste järgimine teeb elu paremaks, seda on taibanud vaimsetest väärtustest kaugematelgi elualadel tegutsejad. Ettevõtte juhil oleks tark sellega kaasa minna ning otsida uusi eneseteostusviise.

Praeguseks on ümber saanud müümise, juhtimise ja suhtlemise ”nippide” koolituste ajad. Kindlam tee sihile on isiku areng: mida kõlbelisem on töötaja, seda lojaalsem on ta ideele ja ettevõttele. Mida kõrgemad on tema inimlikud väärtused, seda koostööaltim ta on. Kokkuvõttes on selline lahendus ettevõttele odavam päris mitmes loigus: meeskonnatöö, efektiivsus, palganõuded, tervisekindlustus jne.

Kultuuri toetamine. Kuidas pakkuda personaalset arenguvõimalust? Religiooni on halvustatud, parteilisus ei ole otseselt põlu all, kuid ei innusta kedagi. Sestap ei kipu keegi oma vaateid kummaski valdkonnas deklareerima, kuid kinkimi-

TAMUR TOHVER
kultuuriettevõtja ja õpetaja

”**Annetus on tava, mille valguses võiks üle vaadata sponsorluse põhimõtted.**

se rikkust ihkame tunda kas või jõulu ajal.

Suur osa eneseteostusest võiks olla kultuuriloomes toetajana osalemine. Annetus on uus tava kaasaegses Eesti ühiskonnas. Selle valguses võiks ka ettevõtte turundusstrateegia ning sponsorluse põhimõtted üle vaadata.

Ettevõtluses on levinud tiitel ”partner”. Kui paljud mäletavad selle sõna päritolu või tegelikku tähendust? Teatris tegeleme iga

päev mõnele irratsionaalsete ja kasutuskõlbatutena tunduvate nähtustega. Kuid need on siiski reaalsed väärtused ning kaugelt enam kui mäng. Meie märksõnad on vahetus, taaskasutus, inimeselt inimesele – mitte näitlejalt publikule.

Kapitali valem. Sõnumiloomel on kättesaadav kõigile. Selles seisnebki oodatud kõlbeline pööre, igapäevaelne isiklik võimalus. Seda on vaja päriselt teostada. Kohalolek on hämu seni, kuni pole järgnenud tegu. Kui soovid kapitali, siis siin valem: andja on rikkam. Piir isetegemise ja kõrgkultuuri vahel muutub lähitulevikus üliõhukeseks.

”Teeme ära”, naabrivalve, Balti kett, laulupidu... mäletad? Ühistegevuse ja üksteise toetamise võimalusi pakuvad ka teatud blogid ja Hooandja portaal. Kõik need rajanevad inimeste vabatahtliku kokkuleppel, ei muul. Isegi riik on inimeste vabatahtlik ühendus, mitte kohustus.

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

kaubandus.ee

20. märts

Radisson Blu Hotel Olümpia

Kuidas IT lahendused kaubanduses raha teenima panna?

09.15 – 09.50 Registreerimine ja hommikukohv
09.50 – 10.00 Sissejuhatus
10.00 – 10.30 IT innovatsioon kaubanduses
Valge Klaar OÜ omanik **HEITI KENDER**

10.30 – 11.00 Mugavus, Turvalisus, Efektiivsus - elektroonilised hinnasildid ja lahendused sularaha käitlemiseks
Hansabi tegevdirektor **JANNO KALLIKORM**

11.00 – 11.15 Kogemuslugu: elektroonilistest hinnasiltides kasutamises
AS EMT jaekontseptsiooni juht **REIMO UNT**

11.15 – 11.45 Iseteeninduskassa valud ja võlud
AS Selter müügidirektor **KRISTI LOMP**

11.45 – 12.15 Mida tehakse klientide ostude analüüsiga?
Esineja kooskõlastamisel

12.15 – 13.15 Lõuna
13.15 – 14.00 Elektroonilised võimalused reklaamsõnumite edastamisel
Sportland Eesti AS juhataja **GERD KIILI**
Flipper OÜ partner **OTT KRIGUL**

14.00 – 14.30 Appide kasulikkus kaubanduses
App tanker tegevjuht **MARTIN MÄGI**

14.30 - 15.00 Kuidas tellida IT lahendusi?
Nixor EE tegevjuht **IMRE REINSON**

15.00 – 15.30 E-arved jaekaubanduses - läbikukkunud projektide põhjused
Telema AS juhataja **HELE HAMMER**

15.30 – 15.35 Seminari lõpetamine

Äripäev

Radisson BLU
HOTEL OLÜMPIA, TALLINN

Seminari **soodushind 13. märtsini 169 eurot (+km)**.
Tavahind 199 eurot (+km).
Registreerimine telefonil 667 0411 või e-posti aadressil registreerimine@aripaev.ee.
Programm ja info www.kaubandus.ee, maarit@kaubandus.ee, telefon 667 0114

TÕUSJA
Swedbank teatas eile oodatust paremast kasumist ning tõstis dividendi

LANGEJA
Herbalife'i vägikaikavedu miljardär Bill Ackmaniga jätkub.

RAHAKALENDER

Elektri hinnašokk tõstab inflatsiooni.

7. veebruaril saame aimu hinnatõusu suurusest

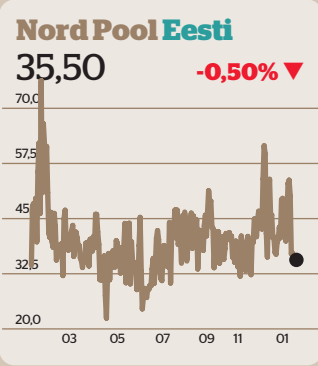
	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE	LAUPÄEV	PÜHAPÄEV
5. nädal			USA Keskpank pole veel töötuse määra langusega rahul USA töötus protsentides ALLIKAS: BLOOMBERG		1. BALTIKA, APRANGA - jaanuari müük EUROTSOONI inflatsiooni kiirhinnang - jaanuar EL-I töötus - detsember EXXON MOBILE, MERCK & CO, CHEVRON, ELECTROLUX - tulemused USA TÖÖTUS - jaanuar	2.	3.
6. nädal	4. HUMANA - majandustulemused	5. EL-I JAEMÜÜK - detsember TELE2, STORA ENSO, NESTE OIL, YIT, KESKO, WALT DISNEY, KELLOGG - majandustulemused	6. PRO KAPITAL GRUPP - aktsionäride erakorraline üldkoosolek CITYCON, ELISA, KEMIRA, TIETO, SVENSKA HANDELSBANKEN, VOLVO - majandustulemused	7. EESTI tarbijahinnaindeks - jaanuar EUROOPA Keskpank - baasintressimäärad STATOIL, LEMMINKÄINEN, SKANSKA, KRAFT FOODS, LINKEDIN, SANOMA, ASSA ABLOY - tulemused	8. CRAMO, FINNAIR, SECURITAS - majandustulemused	9.	10.
7. nädal	11. EESTI majanduskasvu esialgne hinnang - IV kv VÄLISKAUBANDUS - detsember 11.-15. veebruar PRO KAPITALI GRUPP, MERKO EHITUS - majandustulemused	12. EESTI kinnisvaratehingud - 2012 EESTI majutus - detsember COCA COLA - majandustulemused	13. NORDECON - majandustulemused EL-I tööstustoodang - dets RIKS BANK - koosolek CISCO SYSTEMS, STOCKMANN, SAMPO, TECHNOPOOLIS, TRELLEBORG, SCHIBSTED - majandustulemused	14. EESTI tööhõive ja töötus - IV kv PKC GROUP, VIKING LINE, PEPSCO, GENERAL MOTORS, OUTOKUMPU, EAST CAPITAL EXPLORER - majandustulemused	15. TESLA MOTORS, HK SCAN, ALMA MEDIA, CLOETTA - majandustulemused FELOR PÄRNPUU - 45 Topauto juht		17.
8. nädal	18. 18.-22. veebruar - PREMIA FOODS - majandustulemused	19. DELL - majandustulemused ROOTSI töötus - jaanuar	 MIHKEL OJA - 30 LHV Varahalduse juht	21. WAL MART STORES, OLVI, HEWLETT-PACKARD, ATRIA - majandustulemused	22. EESTI keskmine palk - IV kv JAANUS KRIGOLSON - 45 Jungenti suuromanik	23.	24. ISESEISVUSPÄEV , Eesti Vabariigi aastapäev
9. nädal	25. EESTI pangandusturg - jaanuar 25.-28. veebruar - SKANO GRUPP, EKSPRESS GRUPP - majandustulemused JAANUS MURAKAS - 45 E-Piima juht	26. EESTI tööstustoodangu tootjahinnaindeks, ekspordi- ja impordihinnaindeks - jaanuar JAAN KABIN - 75 EKE Investi suuromanik	27. HARJU ELEKTER, OLYMPIC EG - majandustulemused EL-I ärikliima ja tarbijausalduse indeks - veebruar	28. EESTI kindlustusturg - jaan TALLINK GRUPP, BALTIKA, GRINDEKS, ARCO VARA, OLAINFARM, SOTHEBY, TIIMARI - majandustulemused VIIMANE päev avaldada börsifirmadel 2012. aasta IV kvartali vahearuanne	Keskmine palk võib 2012. a IV kvartalis küündida 1000 euro alla Eesti keskmine brutopalk eurodes ALLIKAS: STATISTIKAAMET		

46,3

miljonit litti ootas Swedbank Leedu telekomifirma TEO LT neljanda kvartali kasumiks.

ELEKTER

Eratarbijad peaks arvestama, et elektrienergia hinnale lisan- dub lepingus ka käibemaks.

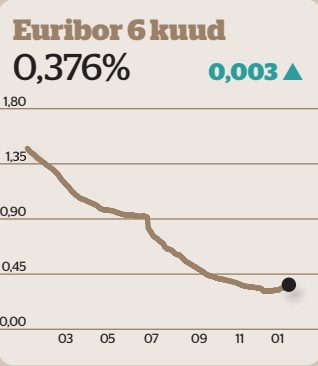
VALUUTA

Usk euroala võlakriisi lahenda- misse on tõstnud euro kurssi.

INTRESS

Euroopa Keskpanga baasint- ressimäärade langetamine surub Euribori alla.

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Tuleval neljapäeval ehk 7. veebruaril saame tunda esimest börsielektri hinnatõusu mõju inflatsioonile. Varem on kodumajapidamisi bör- sist säästetud ning tarbimine toimus reguleeri- tud hindadega.

Kallinev elekter mõjutab inflatsiooni 0,8 prot- sendipunkti, ütles rahandusminister Jürgen Li- gi läinud aastat kokku võtval valitsuse pressikon- verentsil. “See ei ole midagi väga võimsat. Inflat- sioon peaks tuleval aastal alanema 4%-lt 3,5%-le, kus elektri hinna ebasoodsat mõju kompensee- rib kütuse oodatav odavnemine ja soojuse hinna tõusu pidurdumine,” vahendasid Ligi ERRi uu- dised.

Elektri keskmine hind oli NordPoolSpoti and- metel Eesti hinnapiirkonnas jaanuaris 41,77 eu- rot MWh. Koos käibemaksuga teeb see elektri kWh hinnaks 5,01 senti. Mullu jaanuaris oli kesk- mine börsielektri hind Eestis 39,77 MWh ehk elekter on aastaga kallinenud viis protsenti. Kon- kurentsiametis kooskõlastatud elektrimüügi piirhind reguleeritud turul oli 2012. aastal käi- bemaksuta 30,7 eurot MWh. Koos käibemaksu- ga teeks see hinnaks 36,48 eurot MWh ehk 3,648 senti kWh. Selle hinnaga võrreldes on elekter kal- linenud aastaga vähemalt 37,3 protsenti.

Küttepaketide kasutajate hinnatõus võib tul- la aga jaanuaris märgatavalt suurem. Nii näiteks oli elektrienergia ajatariifi ja ampritasuga pake- ti kasutajate keskmine elektrienergia hind koos käibemaksuga sõltuvalt tarbitavast energiako- gusest 2012. aasta detsembris 32–33 eurot MWh. Selle põhjal ulatub hinnatõus börsipaketi valinu- tel umbes 55%-ni. Fikseeritud hinna valinutel tu- leb aga hinnatõus veelgi suurem.

Elektri hinna tõus viib rahakotist raha vähe- maks. Et elektriarved muutuvad võrreldes regu- leeritud elektrihindade ajaga, millega olid ko- dumajapidamised harjunud, suuremaks, on ini- mestel kolm võimalust. Esimene on loota palga- tõusule, mis aitaks katta ka elektri kallinemise mõju. Teine võimalus on minna säästupõrsa kal- lale, kui sealt on midagi võtta. Kolmas tee on kõi- ge kurvem – tuleb jätta midagi ostmata, et lei- da raha elektriarve tasumiseks. Viimane toob hä- da kaela kaupmehele. Lisaks otsesele elektri hin- na tõusule on oht, et selle tagajärjel kallinevad ka kaubad ja teenused, sest tootmisel kulub elektrit, nagu ka poodides kaupu müües.

Selle hinnaga võr- reldes on elekter kallinenud aastaga vähemalt 37,3 prot- senti.

RAHA

reklaam

Kommertsbankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontaktteeruge pangaga						
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190
Swedbank***	0,01 (7)		0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000
Tallinna Äripank		0,05	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50	0,70	0,90	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,25	0,30	0,35	0,60	0,70	1,00	1,20	-	200
Nordea Pank	0,10		0,15	0,20	0,25	0,55	0,65	0,80	-	-	320
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150
Versobank	0,05	0,10	0,50	0,60	0,70	1,20	1,40	1,70	1,90	2,10	350
DNB	0,10(7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
UniCredit Bank					Kontaktteeruge pangaga						
SEB					Kontaktteeruge pangaga						
LHV Pank					Kontaktteeruge pangaga						
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)
BIGBANK		-	0,15	0,20	0,25	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,50	0,50	0,95	1,30	2,05	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontaktteeruge pangaga				
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,70	0,55	200
Citadele Pank	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,30	0,30	0,50	1,00	1,30	1,70	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
UniCredit Bank			Kontaktteeruge pangaga				
SEB			Kontaktteeruge pangaga				
LHV Pank			Kontaktteeruge pangaga				
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juuridiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang. klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt. (9) juuridilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägil **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontaktteeruge pangaga

Kas turgu jälgid?
Kas riskid on hajutatud?
Investeerimishoius aitab hajutada riske.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS.
Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee ja vajaduse korral konsulteei spetsialistiga telefonil 613 1606.

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

8,6115

Austraalia dollar	AUD	1,2860
Bulgaaria leev	BGN	1,9558
Hiina jüaan	CNY	8,3659
Hongkongi dollar	HKD	10,4223
India ruupia	INR	72,1960
Jaapani jeen	JPY	121,5200
Kanada dollar	CAD	1,3510
Korea won	KRW	1458,0300
Leedu liti	LTL	3,4528
Läti latti	LVL	0,6991
Norra kroon	NOK	7,4110
Poola zlot	PLN	4,2090

EUR/RUB ▲

40,7066

Rumeenia leu	RON	4,3835
Rootsi kroon	SEK	8,6110
Singapuri dollar	SGD	1,6629
Suurbritannia nael	GBP	0,8536
Sveitsi frank	CHF	1,2416
Taani kroon	DKK	7,4595
Tai baat	THB	40,0980
Tšehhi kroon	CZK	25,6590
Türgi liiri	TRY	2,3805
Ungari forint	HUF	297,4000
USA dollar	USD	1,3433
Venemaa rubla	RUB	40,4900

BÖRSIKAUBAD

Kütused 30.01

USD	
Nafta IPE, bbl	112,68
Nafta NYMEX, bbl	95,57
Mootoribensiin, t	1031,00
Diislikütus, t	981,00
Kerge kütteõli, t	970,00
Masuut (1% väävel), t	651,50
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,313

Põllumajandus 30.01

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	148,10
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	494,40
Kakao NYBOT, USD/t	2167,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	213,00
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	479,75

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 29.01

USD/t	
Alumiinium LME	2077
Vask LME	8091
Plii LME	2401,5
Nikkel LME	17305
Tina LME	24805
Tsink LME	2097

Väärismetallid 30.01

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1656,97
Plaatina NYMEX	1686,00
Palladium NYMEX	748,50
Hõbe COMEX	30,99

Pankade kontaktandmed

SWEDBANK Liivalaia 8, Tallinn, tel (24h) 631 0310, e-post: info@swedbank.ee
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8088, faks 668 8089
NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201 e-post: tallinn@nordea.com
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee

BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
VERSOBANK Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
BANK DNB Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

BÖRS

Tallinn

30.01

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,330	-2,92	2 356	-	-36,1%	2,17	0,0%
Baltika	0,670	2,45	19 358	-	-23,6%	2,65	0,0%
Ekspress Grupp	1,090	0,93	1 417	26,7	3,0%	0,81	0,0%
Harju Elekter	2,690	0,00	#VALUE	11,2	9,0%	1,00	2,6%
Järvevana	0,570	1,60	40	-	-0,1%	0,68	0,0%
Merko Ehitus	6,160	1,65	185	-	-2,1%	0,97	#VALUE
Nordecon	1,250	2,46	2 022	175,6	0,8%	1,38	0,0%
Olympic EG	1,780	0,00	65 667	12,4	26,8%	3,33	5,6%
Premia Foods	0,630	0,32	2 205	-	-2,3%	0,66	17,5%
Pro Kapital Grupp	2,170	-6,06	14 924		-7,4%	1,75	0,0%
Silvano FG	2,740	-0,36	48 524	6,2	35,4%	2,20	9,1%
Tallink Grupp	0,923	-0,32	32 445	12,6	6,6%	0,82	0,0%
Tin Kaubamaja	5,840	0,17	18 081	11,1	15,6%	1,72	6,0%
Tallinna Vesi	10,100	-0,98	71 286	8,9	26,7%	2,39	8,3%
Trigon PD	0,270	0,00	#VALUE	-	-75,8%	0,53	0,0%
Skano Group	1,300	-0,76	1 690	-	-4,3%	0,77	#VALUE

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius

30.01

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,41	-3,60	-	3,6	4,4
City Service	2,040	-0,97	9,8	1,2	11,3
Invalda	2,220	0,91	-	1,0	-
Linas Agro	0,639	-0,16	3,3	0,9	-
Snaige	0,492	-0,61	-	1,8	-
TEO LT (Telekomas)	0,815	0,12	13,6	2,2	7,1

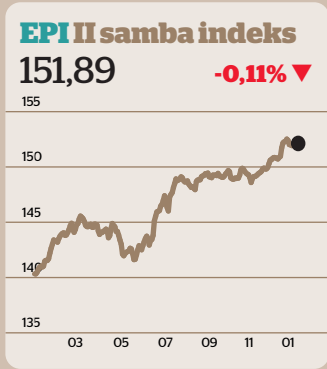
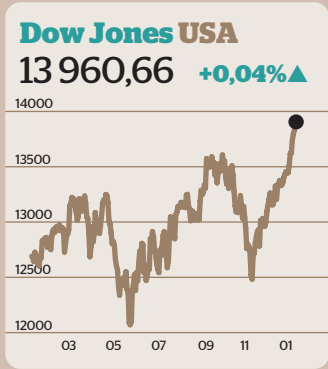
Helsingi

30.01

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	17,40		12,6	3,4	7,5
Finnair	2,99	0,34	-	0,5	-
Fortum	13,41	-0,52	9,7	1,2	-
Neste Oil	11,03	0,18	-	1,1	3,2
Nokia	3,10	0,71	-	1,4	6,4
PKC Group	17,00	1,67	12,2	2,2	3,5
Stockmann	14,04	2,26	19,7	1,2	3,6
Stora Enso	5,43	-0,37	13,5	0,7	-
UPM Kymmene	9,56	0,05	14,9	0,7	6,3
YIT	16,50	0,49	12,6	2,1	4,2

best-marketing.com

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 31. jaanuar 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

raamatupidaja.ee

KALENDER

15. veebruar 2013

KÄIBEMAKS PIIRIÜLESTES TEHINGUTES

Lektor: Advokaadibüroo Glimstedt advokaat, maksukonsultant **MARKO SAAG**

Meriton Conference & Spa hotell, Paldiski mnt. 4, Tallinn
Soodushind 169 € + km kehtib **kuni 8. veebruar**,
hind hiljem 199 € + km

19. veebruar 2013

ERISOODUSTUSE AASTAKONVERENTS 2013

Esinevad tippametnikud ja advokaadid ning maksukonsuldandid

Sokos Hotel Viru, Viru Väljak 4, Tallinn
Soodushind 179 € + km kehtib **kuni 13. veebruar**,
hind hiljem 229 € + km

Maksu- ja Tolliameti maksude osakonnajuhataja Evelyn Liivamägi

26. veebruar 2013, Tallinn

28. veebruar 2013, Tartu

KUIDAS VÄLTIDA KONFLIKTE TÖÖSUHETES?

Lektor: Tartu Ülikooli töö- ja sotsiaalhooldusõiguse dotsent **GAABRIEL TAVITS**

Radisson Blu Hotel Olümpia Tallinn, Liivalaia 33, Tallinn
Dorpat Konverentsikeskus, Turu 2, TASKU, Tartu
Soodushind 169 € + km kehtib **kuni 20. veebruar**,
hind hiljem 199 € + km

7. märts 2013, Tallinn

12. märts 2013, Tartu

ÄRIÜHENDUSED JA KONSOLIDEERITUD ARUANDED

Lektor: BDO Eesti AS partner **SVEN SILING**

Meriton Conference & Spa hotell, Paldiski mnt. 4, Tallinn
Dorpat Konverentsikeskus, Turu 2, TASKU, Tartu
Soodushind 179 € + km kehtib **kuni 1. märts**,
hind hiljem 199 € + km

22. märts 2013

ÜLEVAADE MUUDETUD RTJ-DEST JA MAJANDUSAASTA ARUANDE KOOSTAMINE

Lektor: vandeaudiitor **TOOMAS VILLEMS**

Meriton Conference & Spa hotell, Paldiski mnt. 4, Tallinn
Soodushind 169 € + km kehtib **kuni 15. märts**,
hind hiljem 199 € + km

27. märts 2013

SOOVITUSED TÖÖTAMIST REGULEERIVATE LEPINGUTE SÕLMIMISEKS JA POOLTE HUVIDE KAITSE KOHTUPRAKTIKA VALGUSES

Lektor: Advokaadibüroo Casus nõunik **OLAVI JÄNES**

Meriton Conference & Spa hotell, Paldiski mnt. 4, Tallinn
Soodushind 169 € + km kehtib **kuni 22. märts**,
hind hiljem 199 € + km

4. aprill 2013

KASUMLIKKUSE MÕISTMINE JA JUHTIMINE: KUIDAS PANNA KULUARVESTUS TÖÖLE ETTEVÕTTE EESMÄRKIDE SAAVUTAMISE NIMEL?

Lektor: konsultatsioonifirma Optime OÜ juhataja **REIN PARELO**

Meriton Conference & Spa hotell, Paldiski mnt. 4, Tallinn
Soodushind 229 € + km kehtib **kuni 28. märts**,
hind hiljem 259 € + km

Vaata lähemalt www.raamatupidaja.ee

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,39	3,51	3,44	-	6,06	15,25	5,21	-6,10	13 605 000
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,37	13,37	13,37	-	2,33	10,22	6,52	-	4 852 230
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	10,54	10,54	10,54	-	-	-	-	-	5 249 973

Compensa Life

28.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,35	-	2,90	21,10	8,30	5,00	5 227 803
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	11,85	-	0,50	5,80	4,80	-	495 981

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2012. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2012.

Danske Capital AS

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,95	0,96	0,96	1,07	-0,06	6,93	3,31	2,71	10 576 886
Danske Pension 50, EUR	1,10	1,11	1,11	1,51	0,60	7,39	3,52	2,75	143 757 070
Danske Pension Intruss, EUR	0,86	0,87	0,87	0,61	-0,74	6,05	3,06	3,20	3 297 146
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,39	1,42	1,40	7,97	1,68	10,28	6,82	4,35	2 948 695
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intruss Pluss, EUR	0,75	0,77	0,76	2,82	-0,70	6,48	3,11		182 827

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,91	0,92	0,92	0,01	-0,37	4,52	3,32	4,02	8 607 971,76
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,09	1,10	1,10	1,87	0,71	7,39	3,51	1,61	39 987 924,09
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,62	0,63	0,63	-	1,35	7,10	-	-	1 427 171,99
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,84	0,86	0,85	2,06	0,75	8,19	-	-	475 319,63
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,88	0,90	0,89	2,77	1,23	8,52	-	-	523 458,13
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,83	0,85	0,84	3,72	1,95	7,54	-	-	542 398,91

LHV Varahaldus

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,37	1,38	1,38	2,04	1,24	10,73	6,18	5,00	159 360 508
Pensionifond M, EUR	1,10	1,11	1,11	1,38	0,69	9,67	5,44	6,39	24 654 570
Pensionifond S, EUR	1,17	1,18	1,18	0,79	0,15	7,88	4,56	7,55	36 301 236
Pensionifond XL, EUR	1,16	1,18	1,18	2,23	1,86	12,02	5,97	4,94	36 877 169
Pensionifond XS, EUR	1,08	1,09	1,09	0,72	-0,09	8,20	4,91	7,32	8 366 242
Täiendav Pensionifond, EUR	1,29	1,30	1,30	7,79	2,09	12,30	6,30	3,52	4 679 223
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	8,79	8,88	8,88	12,93	8,19	22,01	13,92	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,62	5,67	5,67	13,00	8,19	22,00	13,91	-	4 697 134
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,31	8,39	8,39	14,92	3,63	8,06	2,30	-1,98	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,31	5,36	5,36	14,92	3,63	8,06	2,30	-	1 401 559

Nordea Pensions Estonia

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,92	0,92	0,92	2,23	1,27	6,36	5,67		48 178 958,75
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,74	0,75	0,75	2,84	1,97	6,83			5 177 999,21
Nordea Pensionifond B, EUR	0,88	0,89	0,89	1,51	0,41	7,11	5,12		10 532 282,31
Nordea Pensionifond C, EUR	0,81	0,82	0,82	0,66	-1,1	4,52	3,39		1 976 402,43
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,09	1,12	1,11	12,17	3,19	8,15	7,49		3 125 070,00
Nordea Pensionifond Intruss Pluss, EUR	0,70	0,71	0,71	0,00	-0,06	6,26			478 526,28

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesi@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDAEQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

Michael Wolf: Otsus tõsta dividendi välja-maksemäära toetub panga tugevale kasumi-teenimise võimele ja madalale riskile, lisaks veel ka lähitulevikus prognoositavale mada-lale laenu nõudlusele.

Swedbanki juhatuse esimees põhjendas dividendi tõstmist sel aastal 9,90 Rootsi kroonini aktsia kohta, mis on kolmveerandi võrra rohkem kui aasta eest.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	113,77	113,20	113,20	-	0,17	6,36	-	-	-
Konservatiivne, EUR	111,72	110,61	110,61	-	1,20	3,23	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	111,16	109,52	109,52	-	1,72	1,31	-	-	-
Progressiivne, EUR	105,76	103,69	103,69	-	2,23	-1,37	-	-	-
Agressiivne, EUR	109,99	107,83	107,83	-	2,16	-0,99	-	-	-
Investeeringusportfelliid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	139,22	138,53	138,53	-	0,22	7,28	5,03	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	123,01	120,59	120,59	-	2,31	-6,29	2,60	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	106,98	104,88	104,88	-	1,29	1,76	1,04	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	136,99	134,31	134,31	-	1,51	1,86	2,22	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	153,23	150,23	150,23	-	2,30	8,47	2,53	-	-

Swedbank Investeeringusfondid AS

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,79	0,80	0,80	2,73	-0,99	4,63	3,27	1,06	41 668 391,63
Pensionifond K2, EUR	0,87	0,88	0,88	4,16	-0,10	6,94	4,38	0,08	155 365 084,86
Pensionifond K3, EUR	1,02	1,03	1,03	6,41	0,64	8,35	5,75	-0,00	390 465 419,22
Pensionifond K4, EUR	0,75	0,76	0,76	10,11	1,30	9,28			30 834 373,30
Pensionifond V1, EUR	1,17	1,20	1,19	4,67	0,11	9,21	5,15	-0,56	9 415 388,68
Pensionifond V2, EUR	0,90	0,92	0,91	7,66	1,33	9,95	6,22	-1,84	17 208 493,78
Pensionifond V3, EUR	1,05	1,07	1,06	11,99	2,50	10,37	6,46	-4,01	33 823 697,22
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,90	4,00	3,94	20,55	1,91	-6,16	-6,18	-16,85	5 662 873,50
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,45	8,66	8,53	23,00	0,40	22,00	3,54	-16,47	28 868 244,14
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,35	3,44	3,39	23,26	1,93	15,19	-4,81	-23,06	7 890 639,92
Fondifond 100, EUR	9,73	9,98	9,83	15,30	2,74	9,90	6,09	-3,20	62 145 399,31
Fondifond 30, EUR	11,00	11,28	11,11	6,25	0,59	9,40	4,61	0,59	14 096 518,57
Fondifond 60, EUR	10,52	10,78	10,62	10,05	1,62	10,04	5,72	-1,09	51 476 886,36
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,68	16,08	15,84	23,76	4,03	8,26	4,63	-8,87	53 159 753,98

AS SEB Varahaldus

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,721	0,728	0,728	2,85	1,11	4,60			8 748 141,29
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,897	0,907	0,907	0,83	-0,69	3,82	3,47	4,31	53 409 829,61
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,818	0,826	0,826	1,01	0,10	3,28	2,86		12 571 102,30
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,943	0,953	0,953	1,63	0,45	4,69	3,26	-1,60	264 501 327,07
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,894	0,912	0,903	13,06	1,42	5,96	4,68	-2,89	13 466 682,06
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,122	1,145	1,133	3,92	0,02	4,12	3,32	-0,76	10 320 656,15
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,991	7,132	7,062	11,21	1,360	7,140	6,090	-5,540	4 002 126,22
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,325	8,494	8,410	7,74	0,280	6,200	5,140	-3,980	5 987 012,23
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,552	10,765	10,659	3,51	-0,410	8,340	4,950	0,840	1 109 721,47
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,945	12,945	12,945	5,24	-1,620	12,680	8,050	5,060	65 620 350,36
SEB Kasvufond A, EUR	6,619	6,753	6,686	21,97	0,380	14,010	1,730	-5,110	13 842 673,08
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,491	1,491	1,491	2,91	-0,930	8,670	4,930	4,660	447 970 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	127,640	127,640	127,640	2,97	-1,260	3,480	5,010	-	157 650 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	129,735	131,032	129,735	3,87	1,390	12,040	-	-	1 916 670 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,270	1,270	1,270	0,17	0,080	-0,240	0,010	-	55 800 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	104,344	105,387	104,344	-	1,050	-	-	-	265 660 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	104,635	104,635	104,635	-	0,720	-	-	-	166 580 000,00
SEB Strategy Growth Fund	104,525	105,570	104,525	-	1,800	-	-	-	191 580 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	103,412	104,446	103,412	-	1,270	-	-	-	282 930 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,851	2,909	2,880	20,17	1,120	14,060	2,870	-3,580	145 070 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,631	2,685	2,658	16,41	4,730	2,980	-3,070	-5,930	69 110 000,00
SEB Russia Fund, EUR	10,053	10,257	10,155	24,85	5,090	1,470	2,020	-1,170	276 000 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindude saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.11.2012.

Trigun Funds

29.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevat Turgude Agrisektori Fond, EUR	91,54	94,34	93,41	16,18	9,11	-8,99	-17,74		2 426 766
Balkani Fond, EUR	13,03	13,49	13,22	17,47	2,99	28,50	-0,73	-12,90	6 692 239
Arenevat Turgude Finantssektori Fond, EUR	173,55	178,87	177,10	18,18	6,90	16,61	1,73		5 156 434
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	12,82	13,27	13,01	19,99	0,88	6,97	-5,59	-12,88	1 841 142
Uus Euroopa Fond, EUR	20,68	21,41	20,99	13,37	3,04	20,03	11,49	-3,06	16 641 173
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,90	21,64	21,22	23,43	2,23	-1,19	9,83	-0,04	10 021 410

Balti riikide koostööfoorum: PIIRIÜLENE ÄRI

10.00-12.15 Taustainfo võimalused ning nõuete kohtuväline menetlus

Maksekäitumise üldiseloostus. Lepingupartnerite taustauuringu võimalused – allikad, viited, võimalused, praktilised soovitus. Inkassoteenuse väljakujunenud praktika – lühiülevaade ja praktilised soovitus. Täitemenetluse printsiibid – mida võetakse täitmiseks, täituri tasud ja nende maksimine

Julianus Inkasso juhatuse esimees ÜLAR MAAPALU

Julianus Inkasso Läti büroo tegevjuht JANIS OZERSKIS

Julianus Inkasso Leedu büroo juht GIEDRE JOKUBAUSKAITE

12.15-13.15 Lõuna

13.15-14.30 Lepingute spetsiifika ja võlgade kohtulik menetlus

Lepingute spetsiifika – keelenõuded, vorm, tähtajad, tavad, praktika ja soovitus. Juhatuse liikme volitused ja vastutus, isiklik tagamine (võlatunnistus, käendusleping) praktilised soovitus

Pankrotimenetluse spetsiifika – pankroti eeldused, ajakulu, nõude rahuldamise tõenäosus ja ulatus, probleemid, soovitus. Kohtumenetlus – erinevad võimalused (maksekäsu kiirmenetlus jne), riigilõivud, ajakulu, soovitus.

TRINITY Estonia – Tallinna büroo (Advokaadibüroo Tamme Otsmann Ruus Vabamets) partner ja vandeadvokaat ERKI VABAMETS

TRINITY Latvia – Riia büroo partner ja vandeadvokaat ARMANDS MASULIS

TRINITY Lithuania – Vilniuse büroo partner ja vandeadvokaat VILIJA VIESUNAITE

14.30-15.00 Kohvipaus

15.00-16.00 Lepingute spetsiifika ja võlgade kohtulik menetlus jätkub

16.00-16.30 Küsimuste-vastuste voor

Äripäev

TRINITY
TALLINN RIIA VILNIUS

Julianus
INKASSO

Soodushind kuni 22. veebruar (k. a) on 199 eurot (km-ga 238,80 eurot), täishind 299 eurot (km-ga 358,80 eurot) Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus. Lisainfo ja registreerimine telefonidel 667 0020 ja 56 99 2025, projektijuht Liina Lilleniit või www.seminar.aripacev.ee

28. veebruar 2013 Sokos Hotel Viru

Töökeeled: eesti ja inglise

Foorumi eesmärk on anda Eesti ettevõtjatele ülevaade Läti ja Leedu krediitmüügi äri- ja õiguskeskkonnast. Tutvustame sihtriikide lepingupartnerite taustauuringute tegemise võimalusi, äriregistri tööpõhimõtteid, kohtusüsteemi ning täitemenetluse korda. Jagame lepingute sõlmimisel soovituslikke reegleid, mis tulenevad riigi seadusandluse ja praktika erinevusest võrreldes koduriigiga.

Ülar Maapalu

Janis Ozerskis

Giedre Jokubauskaite

Erki Vabamets

Armands Masulis

Vilija Viesunaite

Andreas Plaesier: Deutsche Bank üritab vaadata kaugemale tulevikku ning loodab, et keegi ei süüdistata praegust juhtkonda neljanda kvartali kahjumites.

M.M. Warburgi analüütik kommenteeris Saksa suurima panga Deutsche Banki eelseisvaid neljanda kvartali tulemusi.

OMX TALLINN 52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

TÕUSJAD

Swedbank A-aktsia

148,30 SEK

+9,93%

Neste Oil

11,57 EUR

+4,52%

Amazon.com Inc.

271,71 USD

+4,36%

Research in Motion

15,88 USD

+1,41%

Toyota Motor

4365,00 JPY

+0,92%

Texas Instruments Inc.

32,815 USD

+0,46%

Amazoni aktsia tõusis pärast seda, kui Goldman Sachs kordas internetikaubamaja ostusootust.

Analüütikud näevad nafta hinnale tõusu

Paranenud majandusandmed Hiina ja Ameerika Ühendriikide kohta on analüütikute arvates piisav põhjus, miks nafta hind peaks tõusma. Reutersi poolt kü-

sitletud analüütikutest prognoosib kaheteistkümnest kaheksa, et sel aastal ootab naftahindasid tõus. Ühtlasi prognoosib enamused analüütikuid, et föderaalreserv jätab kuni järgmise aastani oma praeguse üllilõdva rahapoliitika paika. **Makromajanduse olukord on paranenud.** "USA tööturu olukord on paranenud," ütles uudiskirja Moneynews at Ultimate Wealth Report autor Sean Hyman CNBCle. "Paranenud on majanduse olukord ka üle kogu maailma, eriti ka Hiinas ning Indias. See võib viia toorainete hindasid kõrgemale."

Brenti toornafta hind on kauplemas praegu 115 dollari lähedal, mis on peaaegu kolme kuu kõrgeim tase. ICE Euroopa futuuri börsi andmetel oli riskifondidel ja teistel suurtel fondidel 22. jaanuari seisuga rekordilised 153 913 Brenti toornafta futuuri ja optsiooni, millega panustatakse hinna tõusule.

Professionaalne naftaturu kaupleja Anthony Grisanti ütles Reutersile, et põhjuseid nafta hinna tõusuks jagub. Tehniliste indikaatorite järgi on nafta hinna trend liikumas üles. Paremad majandusandmed võivad samuti nafta hinda tõsta.

Võlakriis näib olevat järele andnud. "Euroopa võlakriis näib olevat rahunenud ning globaalne olukord on olnud parem kui oodatud," ütles Grisanti. Kaupleja plaanib panustada nafta hinna edasisele tõusule.

Üha rohkem hakkavad seljataha jääma ka geopoliitilised riskid. "Geopoliitilised riskid hakkavad jääma seljataha enamusele tänastest hinnatõusudest," ütles Again Capital LLC partner John Kilduff. "Egiptuse valitsus langemine, oleks aga oht kogu piirkonna transiidile."

Kui naftahinnad peaksidki tõusma ja jääma kõrgele, usuvad mõned analüütikud, et see võib segada majanduse taastumist ning mõjuda aktsia hindadele negatiivselt. "Kõrgemad naftahinnad kujutavad endast lisamaksu tarbijatele," ütles Pension Partners LLC portfelli haldur Michael Gayed.

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Märgid paraneva majanduse kohta võivad nafta hindasid kõrgemale viia.

A TULEMUS

Ford lõi tulemustega analüütikute ootusi

Ford Motor teenis neljandas kvartalis üle ootuste palju kasumit tänu tugevale müügile Põhja-Ameerikas. Kuid autotootja aktsia on tugevas miinuses, sest Euroopast teeniti oodatust suurem kahjum ja ennustatakse selle kasvamist.

Ford teatas ligi 1,7 miljardi dollarilisest määrsuurelt tegevuskasumist ehk 31 senti aktsia kohta. Thomson Reutersi küsitletud analüütikud ootasid kasumit 25 senti aktsia kohta.

Võrreldes aasta varasemaga suutis Ford käivet suurendada 1,9%, 36,5 miljardi dollarini. Kasvu toitsid müügi kiirenemine Aasias ja Põhja-Ameerikas, summutades Euroopa langevat müüki.

A UUS TOODE

Apple toob uue iPadi juba järgmine nädal turule

Karmistuva konkurentsi tingimustes tahvelarvutite turul otsustas Apple turule tuua senisest kaks korda suurema määmahuga iPadi, et inimesed saaksid muretumalt salvestada oma videoid, muusikat ja raamatuid.

Uus 128 gigabaidise määmahuga iPad jõuab poelettele juba 5. veebruaril. Ainult Wifi versioon hakkab USAs maksma 799 dollarit ning mobiilse internetiga versiooni hinnaks kujuneb 929 dollarit, vahendas Bloomberg Apple'i pressiteadet.

Viimati täiendas Apple oma iPadi valikut oktoobris, tuues turule iPad mini, mille hinnad jäävad vahemikku 329 kuni 659 dollarit. Lisaks toodi sügisel turule ka neljanda põlvkonna iPad, mille hind jääb vahemikku 499–829 dollarit.

Apple'i sammu peamiseks põhjuseks nähakse konkurentsi tihenemist Google'i ja Samsungiga tahvelarvutite turul, mis NP DisplaySearch hinnangul enam kui kahekordistub aastaks 2017 162 miljardi dollarini.

"Tahvelarvutite turg on kasvamas ning Apple näeb head võimalust. Seda mitte ainult määdalamas otsas, vaid ka kõrgemas otsas tänu tugevatele meediatarbijatele," ütles Bloombergile Raymond James & Associatesi analüütik Tavis McCourt.

LANGEJAD

VTB Bank

0,06 RUB

-3,26%

Nokia

3,06 EUR

-3,05%

JDS Uniphase

12,72 USD

-2,60%

Vestas Wind Systems

36,62 DKK

-2,24%

Rosneft

8,90 RUB

-1,60%

Finnair

2,96 EUR

-1,33%

JDS Uniphase langeb enne kvartalitulemust, kuna arvatakse, et firma ei suuda analüütikute prognoose ületada.

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

22. veebruaril

MEESKONNA KAUGJUHTIMINE – VÄLJAKUTSE JUHILE

Koolitus annab:

- süsteemse ülevaate kaugjuhtimisest;
- võtteid, kuidas panna tööle meeskond, mille liikmed kohtuvad harva või üldse mitte;
- lahendusi osalejate endi elust võetud situatsioonidele.

UUS!

Kuidas korraldada edukat koostööd meeskonnas, mille liikmed teevad oma igapäevast tööd erinevates linnades, maakondades või hoopis riikides?

Koolitaja on **ALGIS PERENS**

Koolituse hind on 349 eurot (+ km).

Äripäev

Täpsem kava aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee
või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee